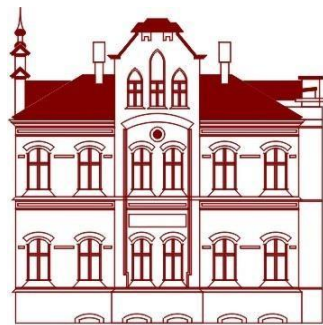

MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUBLIŃCU

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUBLIŃCU W 2022 ROKU**

Lubliniec, marzec 2023

Spis treści

I. Informacje ogólne	4
II. Pomoc środowiskowa	6
1. Praca i zadania pracowników socjalnych.....	7
2. Charakterystyka klientów Ośrodka	8
3. Pomoc obywatelom Ukrainy	12
4. Dodatek węglowy.....	13
III. Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	14
1. Asystent rodziny – wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.....	14
2. Wypoczynek wakacyjny dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPS.....	17
3. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”.....	17
4. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	19
5. Karta Dużej Rodziny.....	21
6. Zespół Interdyscyplinarny i procedura „Niebieskie Karty”	22
IV. Wsparcie osób niepełnosprawnych i zdrowie psychiczne.....	24
1. Usługi opiekuńcze	24
2. Domy Pomocy Społecznej.....	26
3. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	28
V. Aktywność i integracja społeczna seniorów	29
1. Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora”	29
2. Projekt „Stop przemocy wobec seniorów”	32
3. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł II	33
4. Stowarzyszenie Złote Lata.....	34
5. Inne działania na rzecz osób starszych.....	35
VI. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	36
1. Prace społecznie użyteczne	37
VII. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych	38
1. Punkt Konsultacyjny	38
VIII. Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	42
1. Program udzielania pomocy osobom bezdomnym.....	42
2. Świadczenia zdrowotne.....	44
3. Współpraca z Bankiem Żywności w Częstochowie.....	44
4. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	45
5. Lodówka społeczna	46

IX. Dział Świadczeń Rodzinnych.....	47
1. Świadczenia rodzinne.....	50
2. Świadczenia „Za życiem”	51
3. Fundusz alimentacyjny	52
4. Świadczenie wychowawcze	54
5. Świadczenia rodzinne na rzecz obywateli Ukrainy.....	55
6. Program „Czyste Powietrze”	55
7. Dodatek osłonowy	55
X. Dział Finansowo - Księgowy.....	57
XI. Dział Administracyjno - Kadrowy	64
1. Zatrudnienie	64
2. Szkolenia	65
3. Struktura organizacyjna	67
XII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	68

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu został powołany Uchwałą Rady Miejskiej Nr 48/XIII/90 z dnia 27 kwietnia 1990 r. Ośrodek działa na podstawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatwierdzonego uchwałą Nr 313/XXIX/2016 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 15 grudnia 2016 r. (z późn. zm.) oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego zarządzeniem Nr 91/2008 Burmistrza Miasta Lublińca z dnia 23 czerwca 2008 r. (z późn. zm.). Głównym celem działalności Ośrodka jest wszechstronne wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, najczęściej mającej podłoże materialne, zdrowotne czy też związanej z różnego rodzaju uzależnieniami. Osoby i rodziny, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości są objęte zarówno pomocą materialną, jak i niematerialną. W ujęciu globalnym działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zdążają w kierunku przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz poprawy jakości życia mieszkańców naszej Gminy.

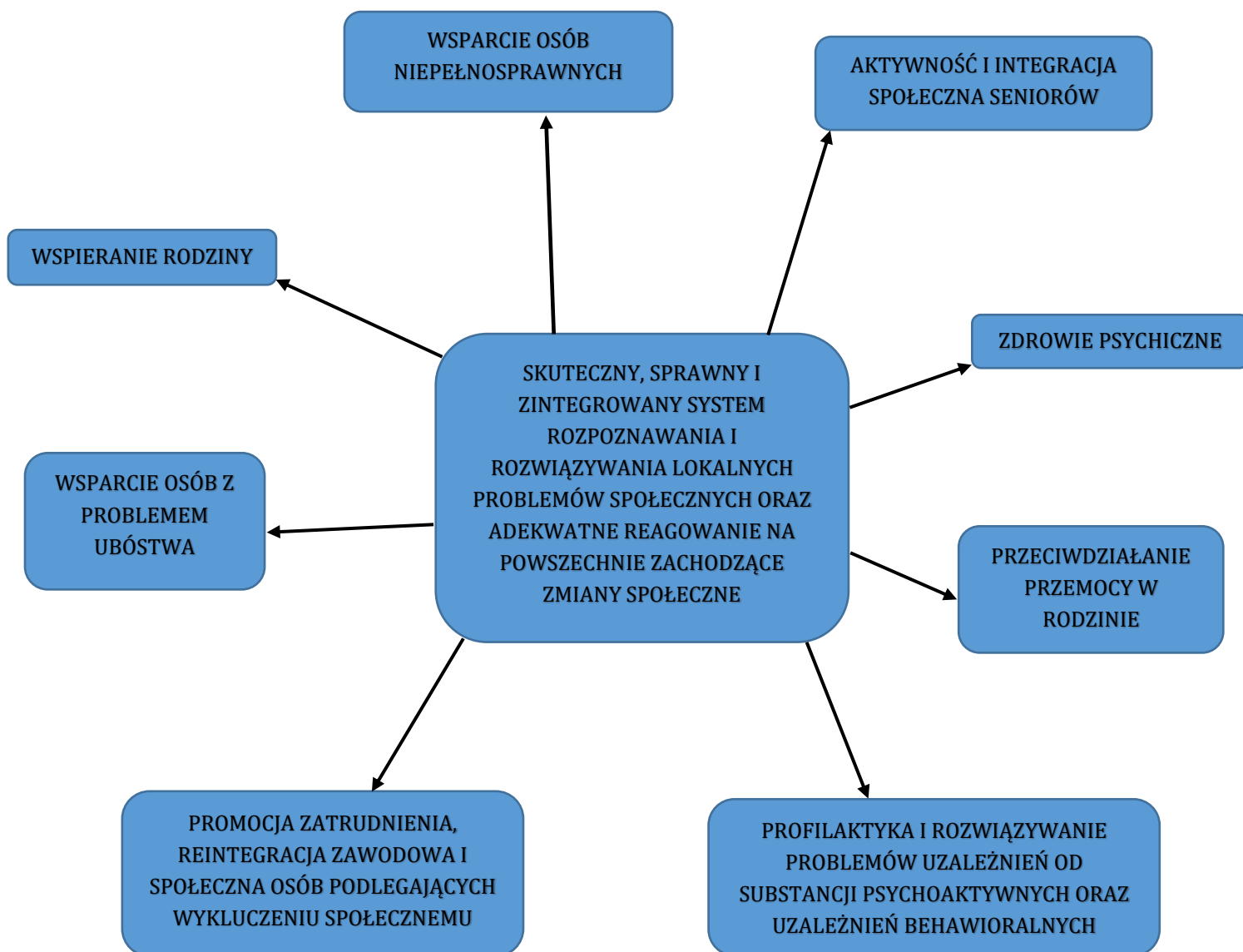
Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zakres wykonywanych przez Ośrodek zadań są:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. poz. 2268 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 poz. 615 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 poz. 1205 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022r. poz. 2561 ze zm.),
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022r. poz. 2230)

Realizacja zadań w oparciu o ww. akty prawne odbywa się zgodnie z określonym w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026”. Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubliniec jest realizowanie lokalnej polityki społecznej opartej na współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewniającej kompleksowe wsparcie rodzin i umożliwiającym mieszkańcom przezwyciężanie trudności życiowych, a także wskazanie obszarów, które wymagają podjęcia działań usprawniających, określenie kierunku pożądanych zmian oraz narzędzi, które umożliwią pełne włączenie społeczne.

Poniższy schemat przedstawia cel strategiczny oraz cele operacyjne, które są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu.

Cel strategiczny i cele operacyjne „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata „2021 –2026”

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026, której celem strategicznym jest *skuteczny, sprawny i zintegrowany system rozpoznawania i rozwiązywania lokalnych problemów społecznych oraz adekwatne reagowanie na powszechnie zachodzące zmiany społeczne*.

W roku 2022 w sferze działań pomocy społecznej znalazło się 3,23 % mieszkańców Lublińca (w 2022 roku liczba mieszkańców miasta wynosiła 22 792). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 449 rodzin, składających się z 737 osób. W 2022 roku usamodzielniało się 37 rodzin/osób, przede wszystkim ze względu na podjęcie zatrudnienia bądź otrzymanie świadczenia emerytalno-rentowego. W celu realizacji zadań (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej) wydano 1934 decyzji administracyjnych oraz przeprowadzono 1958 rodzinnych wywiadów środowiskowych z osobami ubiegającymi się o przyznanie świadczeń ze środków społecznych. Ponadto przeprowadzano wywiady środowiskowe z osobami zobowiązanymi do udzielania pomocy osobom najbliższym (dotyczy osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej), wywiady środowiskowe dla innych ośrodków pomocy społecznej (w tym z osobami przebywającymi w placówce Stowarzyszenia MONAR, Schronisku dla Osób Bezdomnych MARKOT w Kokotku), wywiady środowiskowe dla Działu Świadczeń Rodzinnych oraz wywiady środowiskowe w celu przyznania innych świadczeń niż świadczenia materialne, w tym potwierdzające prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2022 roku wydano 19 decyzji odmawiających przyznania świadczeń (powody: uchylenie się od podjęcia pracy, niedotrzymanie postanowień kontraktu socjalnego, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niespełnianie kryterium dochodowego, brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym, dysproporcja między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby ubiegającej się osoby).

1. PRACA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, którą ustawa o pomocy społecznej definiuje, jako: *działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.*

Głównymi realizatorami zadań pomocy społecznej są pracownicy socjalni. Na ich barkach spoczywa wiele odpowiedzialnych i wymagających zadań. Zakres pełnionych ról zależy od specyficznych zadań, jakie pracownik socjalny realizuje wobec klienta, instytucji oraz społeczności lokalnej. Pracownicy socjalni udzielają informacji, porad, wsparcia osobom potrzebującym, pomagają w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej – aktywizując i angażując osoby w kryzysie do czynnej współpracy, dążą do usamodzielnienia klientów pomocy społecznej, analizują i oceniają sytuację osoby/rodziny, aby zaoferować odpowiednią dla nich pomoc, pobudzają społeczną aktywność na rzecz wsparcia osób, rodzin czy grup społecznych, są realizatorami wielu projektów i działań społecznych, współpracują z przedstawicielami innych instytucji, władz samorządowych, specjalistami, a nawet podmiotami sektora prywatnego, w celu przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej i wykluczeniu społecznemu. Zatem katalog działań pracowników socjalnych jest bardzo szeroki, a ciągłe przemiany w strukturze problemów społecznych wprowadzają dla tej grupy zawodowej nowe wyzwania.

Pracownicy socjalni realizowali swe działania wspierając się:

- współpracą z Policją,
- współpracą z kuratorami Sądu Rejonowego w Lublińcu,
- współpracą z pedagogami szkół, pracownikami przedszkoli, żłobka, poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- kontaktami z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej i z parafiami,
- stałą współpracą z urzędem miasta, przychodniami, szpitalami – w celu udzielenia odpowiedniego wsparcia klientom Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do zadań pracowników socjalnych należy również przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby innych instytucji. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni Ośrodka świadczyli szeroko rozumiane specjalistyczne poradnictwo nie tylko dla osób korzystających ze świadczeń w Ośrodku, ale również dla pozostałych mieszkańców Lublińca, w zależności od zgłaszanych potrzeb. Sami również korzystali z porad specjalistów. W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni podejmowali współpracę z członkami zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania

przemocy w rodzinie. Ponadto pracownicy socjalni wspierając akcję: „*Tobie niepotrzebne, innym niezbędne*”, wykorzystując stronę internetową MOPS podejmują się roli pośrednika pomiędzy osobami, które chcą się pozbyć niepotrzebnego, ale jeszcze sprawnego sprzętu, mebli, czy też odzieży a klientami MOPS, dla których ww. przedmioty stanowiły istotne wsparcie.

2. CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA

LICZBA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W MOPS W LUBLIŃCU W LATACH 2020 – 2022

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2020	480	802
2021	466	774
2022	449	737

Źródło: sprawozdania MRPiPS-03-R

Na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest wyraźny spadek liczby osób korzystających ze wsparcia ze środków społecznych, jednocześnie należy nadmienić, iż wzrasta liczba rodzin, które są objęte pomocą Ośrodka z innych względów aniżeli pomoc finansowa. Pracownicy Ośrodka coraz częściej pracują z rodzinami, których sytuacja nie kwalifikuje do pomocy finansowej, natomiast w rodzinie występują inne problemy – takie jak różnego uzależnienia czy niewydolność opiekuńczo – wychowawcza.

POWODY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2022 ROKU

	PRZESŁANKA (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Długotrwała lub ciężka choroba	269	383
2	Ubóstwo	190	291
3	Niepełnosprawność	179	256
4	Bezrobocie	123	238
5	Alkoholizm	36	42
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	40	129
7	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	37	156
8	Bezdomność	22	22
9	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	4	4
10	Narkomania	7	9
11	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
12	Sytuacja kryzysowa	3	8
13	Przemoc w rodzinie	1	1
14	Zdarzenie losowe	1	3
15	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
16	Sieroctwo	0	0
17	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	1

Źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R za 2022 r.

Powyżej przedstawiono, w jaki sposób rozkładały się powody udzielania wsparcia ze środków społecznych. Z analizy danych wynika, że rok 2022 był kolejnym, w którym najwięcej beneficjentów

świadczeń ze środków społecznych stanowiły osoby długotrwale lub ciężko chore, natomiast dopiero na drugim miejscu pojawiło się ubóstwo, definiowane jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Należy jednak nadmienić, że do ubiegania się o pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej strony wnioskującej, musi wystąpić również co najmniej jeden z powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 roku poz. 2268 ze zm.). Ubóstwo jest często drugą bądź kolejną przesłanką kwalifikującą do przyznania świadczenia. Wysoki odsetek osób korzystających ze środków społecznych stanowiły osoby legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Z roku na rok zwiększa się liczba osób długotrwale lub ciężko chorych, które wymagają wsparcia Ośrodka. Pomocą i wsparciem objęte są również osoby starsze, schorowane, z niskimi dochodami, a także osoby bezrobotne.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ WEDŁUG KWOT PRZEZNACZONYCH NA ICH REALIZACJĘ ORAZ LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO W 2022 ROKU

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia
Pobyt w domach pomocy społecznej	1 012 540,86 zł	35
Zasiłki stałe	758 223,32 zł	109
Zasiłki okresowe	320 551,20 zł	117
Zasiłki celowe,	153 940,00 zł	231
w tym specjalne zasiłki celowe	25 580,00 zł	50
Program „Posiłek w szkole i w domu”	120 428,00 zł	247
Usługi opiekuńcze	67 840,50 zł	95
Składki zdrowotne (dla osób pobierających zasiłki stałe)	65 700,08 zł	102
Sprawienie pogrzebu	4670,00 zł	2

Źródło: System dziedziny POMOST oraz sprawozdanie MRPiPS-03-R za I-XII 2022 r.

Pomoc finansowa dla najuboższych mieszkańców miasta realizowana była przede wszystkim w formie zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych, (tj. świadczeń wypłacanych z dotacji celowej z budżetu państwa), a także zasiłków celowych (tj. jednorazowych świadczeń przyznawanych na określony miesiąc, będących zadaniem własnym gminy).

W 2022 roku środki przeznaczone na wyżej opisaną pomoc wyniosły 1 232 714,52 zł, z czego na zasiłki stałe wydatkowano 758 223,32 zł, na zasiłki okresowe 320 551,20 zł, a na zasiłki celowe 153 940,00 zł.

Jednym z narzędzi pracy stosowanym przez pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny, który stanowi pisemną umowę pomiędzy klientem Ośrodka Pomocy Społecznej a pracownikiem socjalnym. Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny, albo wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej czy też przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu danej osoby. W 2022 pracownicy socjalni zawarli 35 takich umów, których postanowienia dotyczyły przede wszystkim aktywnego poszukiwania pracy, podjęcia prac społecznie użytecznych. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu – w ramach kontraktów socjalnych zobowiązane były do podjęcia terapii odwykowej oraz dokumentowania wydatków ponoszonych w ramach przyznanej pomocy finansowej.

W przypadku, gdy istniała uzasadniona obawa, że środki finansowe wydatkowane będą przez świadczeniobiorcę niezgodnie z przeznaczeniem, czy też, gdy beneficjent wymagał natychmiastowej pomocy, świadczenie realizowane było w formie bezgotówkowej. Taka forma pomocy jest możliwa dzięki współpracy Ośrodka z firmami (np. sklepem spożywczym, Tauronem- Polską Energią S.A.), czy instytucjami (Urzędem Miejskim, spółdzielniami mieszkaniowymi: MSM, „Strzecha”), bądź zobowiązując klienta do udokumentowania dokonania zakupu (np. opału, leków czy odzieży) poprzez okazanie faktury.

WYSOKOŚĆ KWOT I FORMY REALIZACJI ŚWIADCZEŃ PRZYZNAWANYCH W FORMIE ZASIŁKÓW w 2022 ROKU

1.	Świadczenia wypłacane w formie gotówki	1 251 301,36 zł
2.	Świadczenia wypłacane w formie bezgotówkowej:	101 841,16 zł
	dofinansowanie do czynszu, regulowanie zadłużeń (UM, spółdzielnia MSM, „Strzecha”, Tauron)	32 183,48 zł
	zakup artykułów spożywczych w sklepie	27 429,68 zł
	gorący posiłek (wydawany w szkołach, przedszkolach, żłobku) – „Posiłek w szkole i w domu”	42 228,00 zł
SUMA		1 353 142,52 zł

Źródło: System dziedziny POMOST oraz sprawozdanie MRPiPS-03-R za I-XII 2022 r.

3. POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY

W związku z wybuchem 24 lutego 2022r. konfliktu zbrojnego w Ukrainie, do Polski zaczęli przybywać uchodźcy, którzy byli zmuszeni opuścić kraj, w którym toczy się wojna. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu od początku pobytu w naszym mieście wspiera osoby, które przyjechały do Lublińca w poszukiwaniu bezpiecznego schronienia. Zdecydowana większość osób, które zatrzymały się w Lublińcu stanowiły kobiety oraz dzieci. Oprócz świadczeń pieniężnych, które zostały wyszczególnione poniżej, pracownicy Ośrodka wspierali osoby przybywające z Ukrainy w formie poradnictwa, pomocy w załatwianiu różnego rodzaju spraw urzędowych, pomocy rzeczowej, tj. żywności, środków higienicznych, odzieży, obuwia – w tym celu uruchomiono w siedzibie Ośrodka tzw. „Lubliniecki Społeczny Punkt Wydawania Żywności i Środków Higienicznych”. Ww. Punkt był zaopatrywany produktami przekazanymi przez Bank Żywności w Częstochowie oraz mieszkańców miasta Lublińca, którzy chętnie wspierali tę inicjatywę. W celu zapewnienia osobom przybywającym z Ukrainy jak najszerszej pomocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu podjął współpracę z tłumaczem języka ukraińskiego oraz z ukraińskojęzycznym psychologiem, mającym doświadczenie w pracy z osobami, które stały się ofiarami wojny. Z pomocy psychologicznej skorzystało 39 osób.

Osobom, które przybyły do Polski po dniu 24 lutego 2022r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, zostały udzielone następujące świadczenia:

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, które otrzymały świadczenie	Kwota świadczeń
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa: - Liczba wnioskodawców - Liczba osób, na które przysługiwało świadczenie	283 534	160 200,00 zł
Posiłki w placówkach oświatowych	101	34 366,00 zł
Zasiłek celowy	20	11 900,00 zł
Stypendium szkolne	1	162,65 zł
Świadczenia rodzinne	88 rodzin	139 225 zł
SUMA		345 853,65zł

Źródło: opracowanie własne MOPS

Powyższe formy pomocy były realizowane jako zadania zlecone gminie w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 poz. 103 ze zm.), finansowane ze środków z Funduszu Pomocy, który został specjalnie utworzony w tym celu.

4. DODATEK WĘGLOWY

W 2022 roku ustawą z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023r. poz. 141 ze zm.) wprowadzono jednorazowe świadczenie w wysokości 3000 zł dla gospodarstwa domowego, którego głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy zasilane paliwami stałymi (węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierający co najmniej 85% węgla kamiennego). Warunkiem przyznania świadczenia był wpis źródła ogrzewania oraz rodzaju stosowanego paliwa do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wnioski o przyznanie dodatku węglowego można było składać od 17 sierpnia do 30 listopada 2022r. Świadczenie przysługiwało bez względu na dochód gospodarstwa domowego. Dodatek węglowy przysługiwał początkowo dla każdego gospodarstwa domowego, które złożyło wniosek o jego przyznanie. Po nowelizacji przepisów dotyczących przyznawania świadczenia, dodatek węglowy przyznawany był wyłącznie dla gospodarstwa domowego, które złożyło wniosek jako pierwsze, pozostałe wnioski, gdzie adres zamieszkania był taki sam, pozostawały bez rozpoznania. Przyznanie świadczenia uwarunkowano również dokonaniem wpisu do CEEB do dnia 11 sierpnia 2022r. Kolejna zmiana, która miała znaczący wpływ na rozpatrywanie wniosków, wprowadziła możliwość otrzymania świadczenia wszystkim gospodarstwom domowym, które złożyły wniosek, w którym wskazano ten sam adres zamieszkania, pod warunkiem, że gospodarstwa te zajmują odrębne lokale mieszkalne. W celu weryfikacji odrębności lokali pracownicy Ośrodka zobowiązani byli dokonać wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania. Zniesiono również uzależnienie otrzymania dodatku od daty wpisu do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków – w przypadku, gdy wpis nastąpił po dniu 11 sierpnia 2022r. pracownicy MOPS również przeprowadzali wywiad środowiskowy w celu sprawdzenia źródła ogrzewania lokalu.

Szczegółowe dane dotyczące ilości złożonych wniosków o przyznanie dodatku węglowego przedstawia poniższa tabela:

Liczba złożonych wniosków	3065
Liczba wypłaconych świadczeń	2413
Liczba wniosków pozostawionych bez rozpoznania	388
Liczba decyzji odmownych lub umarzających postępowanie	264
Kwota wypłaconych świadczeń	7 239 000 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS

III. WSPIERANIE RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Efektywny i spójny system wspierania rodziny stanowi jeden z celów operacyjnych "Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026". Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo – wychowawczych realizowane jest między innymi w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny” zbudowanego w oparciu o założenie, że jest to proces zorganizowanych, skoordynowanych, kompletnych i ciągłych działań, realizowanych wspólnie przez współpracujące ze sobą ściśle instytucje pomocowe w gminie.

Skoordynowane działania realizowane są w oparciu o następujące programy:

- „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023”,
- „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025”,
- „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025”.

Założeniem ww. programów jest rozwijanie i udoskonalanie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie wspierania rodzin w realizowaniu ich funkcji społecznych, opiekuńczych, wychowawczych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. ASYSTENT RODZINY – WSPARCIE DLA RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ

Wśród mieszkańców Lublińca jest wiele rodzin niewydolnych w pełnieniu funkcji, które powinna wypełniać rodzina. Choć nie wszystkie spośród nich kwalifikują się do wsparcia ze środków społecznych, to jednak mogą one korzystać z innych działań, które umożliwiają systemowe oddziaływanie na ich środowisko.

W 2022 roku kontynuowano działania asystenta rodziny, którego rolą jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny dysfunkcyjne, czyli te rodziny, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze najczęściej odznaczają się zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego i częstymi zmianami partnerów. Zjawiskom patologicznym w postaci nadużywania alkoholu czy innych środków psychoaktywnych, przemocy,

łamania norm społeczno-prawnych często towarzyszy bezrobocie, niezaradność życiowa, czasami choroba psychiczna któregoś z członków rodziny.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi nakierowana była na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci.

Do podstawowych zadań należało:

- pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów poprzez wzmocnienie ich funkcji,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami,
- przeciwdziałanie utrwalaniu postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży.

Część rodzin korzystała ze wsparcia w formie usług asystenta rodziny, ponadto rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi korzystały z poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez Punkt Konsultacyjny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.) asystent rodziny to osoba, która współpracuje z rodziną, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu swych ról, głównie funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Dzięki współpracy, rodzice/opiekun mogą zwiększyć swoją aktywność społeczną, być lepiej zmotywowanym do podejmowania działań zawodowych oraz wszystkich innych prowadzących do poprawy sytuacji rodziny.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu pracuje 2 asystentów rodziny. Podstawowe działania asystent podejmuje w miejscu zamieszkania rodziny, w jej najbliższym otoczeniu. Asystent rozpoczyna współpracę z rodziną wymagającą wsparcia po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi ośrodka;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielenie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

W 2022 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 39 rodzin, 6 rodzin zostało zobowiązanych postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublińcu do współpracy z asystentem, 6 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta na wniosek placówek oświatowych, w pozostałych 27 rodzinach asystent rodziny rozpoczął pracę na wniosek pracownika socjalnego Ośrodka za zgodą rodziny.

Zwieńczeniem pracy asystenta rodziny winno być osiągnięcie efektu podstawowej stabilizacji życiowej, co pozwala rodzinie na dalsze samodzielne wychowanie dzieci lub ich powrót do rodziny biologicznej. Zdarzają się jednak sytuacje, kiedy rodzina nie poprawia swojej sytuacji życiowej, pomimo wielu starań i zabiegów, funkcja opiekuńczo - wychowawcza jest przez nią wypełniana w niedostateczny sposób.

W 2022 roku z 13 rodzinami asystenci zakończyli pracę. W przypadku 8 rodzin w efekcie współpracy z asystentem rodziny nastąpiła poprawa sytuacji, zostały zrealizowane wszystkie zadania zawarte w planie pracy z rodziną, co pozwoliło rodzinom na prawidłowe, już samodzielne funkcjonowanie. 5 rodzin przeprowadziło się do innej miejscowości.

W pieczy zastępczej umieszczono 2 dzieci z rodzin objętych usługą asystenta rodziny: 1 dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej.

Asystenci kończyli pracę z rodziną przede wszystkim z uwagi na osiągnięcie celów założonych w planie pracy. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin i chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian pod kierunkiem asystenta pełniącego funkcję doradcy, edukatora i osoby motywującej do wprowadzania pozytywnych zmian w działaniach opiekuńczo - wychowawczych.

Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, niemniej wspieranie najbardziej niewydolnych wychowawczo rodzin przez niemal 12 lat uchroniło wiele dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, a rodzicom pozwoliło nabyć podstawowe umiejętności opiekuńczo-wychowawcze we współpracy ze specjalistami, jakimi są asystenci rodziny.

W 2022 roku na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał kwotę 157 678,69 zł. Na dzień 31.12.2022 r. w rodzinach zastępczych z terenu Lublińca umieszczonych było 25 dzieci.

W 2022 roku na utrzymanie dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał kwotę 237 237,72 zł. Na dzień 31.12.2022 r. w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 14 dzieci z terenu Lublińca.

2. WYPOCZYNEK WAKACYJNY DLA DZIECI Z RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ MOPS

1) Kolonie w Ośrodku Wczasowo – Kolonijnym „Korona” w Mikoszewie – w okresie od 16.08.2022 do 29.08.2022 roku. W turnusie uczestniczyło 5 dzieci z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu, organizatorem było Kuratorium Oświaty w Katowicach;

2) Kolonie w Ośrodku Kolonijnym „Jaskółka” w miejscowości Małe Ciche k. Zakopanego – w okresie od 01.08.2022 do 10.08.2022 roku, w wypoczynku letnim uczestniczyło 15 dzieci w z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu, organizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu, natomiast realizatorem była firma „Lutur” z Lublina. Wyjazd został zorganizowany dzięki środkom pozyskanym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

3. WIELOLETNI RZĄDOWY PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”

Realizując strategiczne założenia celu operacyjnego pn. „efektywny i spójny system wspierania rodziny” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021–2026” oraz założenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”, dzieci i młodzież objęte zostały w 2022 roku dożywianiem w przedszkolach, szkołach i żłobku. Działanie to odbywało się w ramach wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Kontynuacja Programu przewidywała zaangażowanie finansowe budżetu państwa (dotacja obejmuje do 60% całkowitych kosztów zadania), a także umożliwiła gminie długofalowe planowanie działań w zakresie dożywiania. Z programu korzystały przede wszystkim dzieci i młodzież do ukończenia nauki na poziomie ponadpodstawowym, ale również osoby starsze, samotne i długotrwale chore niebędące w stanie zaspokoić tych potrzeb we własnym zakresie, czy też dzieci młodsze pozostające w domu pod opieką rodziców. Zapewnienie posiłku było kluczowym zadaniem wielozakresowego systemu wspierania rodziny i dzięki sprawdzonej procedurze monitorowania potrzeb w tym zakresie, eliminowało w gminie problem niedożywienia.

W 2022 roku z pomocy korzystały rodziny, których dochód nie przekraczał 150% ustawowego kryterium dochodowego.

Na realizację Programu w 2022 r. wydatkowano kwotę 120 427,90 zł – z dotacji celowej z budżetu państwa pochodziło 72 256,74 zł (60% całości kosztów), natomiast 48 171,16 zł (czyli 40%) z budżetu gminy. Z programu skorzystało 247 rodzin/osób.

Program umożliwiał udzielenie pomocy w następujących formach:

- gorący posiłek realizowany w placówkach szkolnych (43 uczniów) i przedszkolnych (36 dzieci przedszkolnych, 2 dzieci korzystających ze żłobka);
- świadczenie pieniężne przeznaczone na zakup żywności (184 osób).

W ciągu ostatnich lat zauważalny jest znaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy w ramach programu dożywiania. Część rodzin, która wcześniej korzystała z finansowania posiłków w placówkach oświatowych, od czasu wprowadzenia świadczenia wychowawczego pokrywa koszty wyżywienia w placówkach we własnym zakresie. Ponadto w ostatnich latach poprawiła się sytuacja na rynku pracy, w związku z czym nastąpiły również korzystne zmiany w sytuacji materialnej rodzin, które nie kwalifikują się już do przyznania pomocy ze środków społecznych, nawet po podwyższeniu kryterium dochodowego.

**LICZBA DZIECI I OSÓB DOROSŁYCH DOŻYWIANYCH W LATACH 2020 – 2022
ORAZ KOSZTY REALIZACJI**

Rok	Liczba dzieci i osób dorosłych	Koszt dożywiania	Z tego: z dotacji celowej z budżetu państwa	Z tego: ze środków własnych gminy
2020	413	127 217,70 zł	71 217,70 zł	56 000,00 zł
2021	287	124 607,00 zł	68 607,00 zł	56 000,00 zł
2022	247	120 427,90 zł	72 256,74 zł	48 171,16 zł

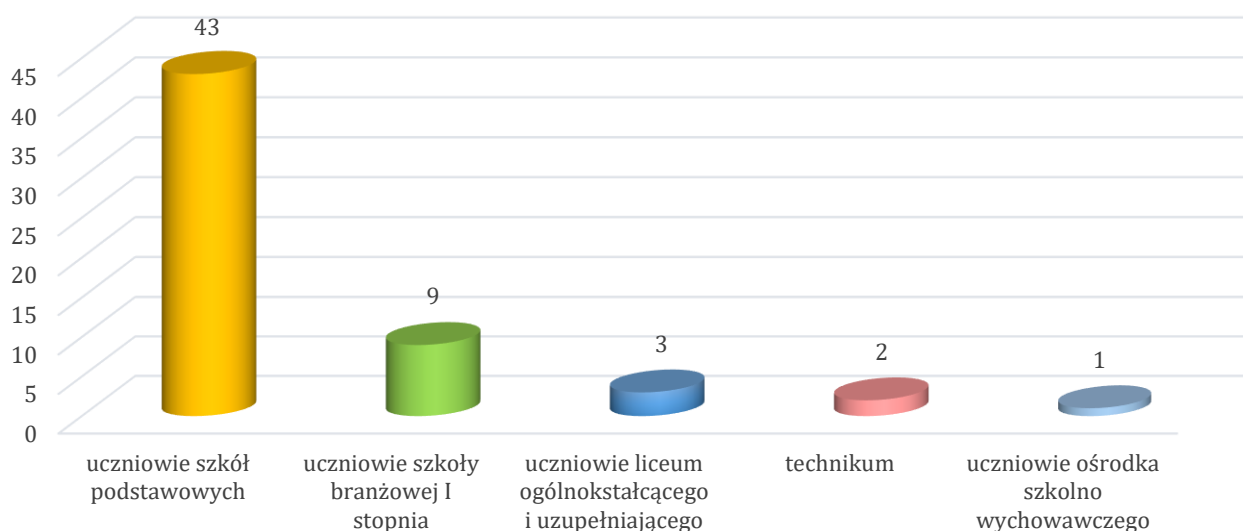
Źródło: opracowanie własne MOPS

4. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2010 roku realizuje Narodowy Program Stypendialny, dotyczący pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w formie stypendium i zasiłku szkolnego. Na realizację pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielana jest dotacja z budżetu państwa, przekazywana przez Wojewodę Śląskiego. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Lublińca mają na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, umożliwienie pokonywania barier dostępu do nauki wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

W 2022 roku stypendium szkolne otrzymało 58 uczniów, w tym jedna uczennica z Ukrainy. Poniższy wykres prezentuje ilość uczniów, którzy skorzystali ze stypendiów szkolnych z podziałem na rodzaj szkół.

**WYKRES – LICZBA UCZNIÓW, KTÓRZY OTRZYMALI STYPENDIA SZKOLNE
Z PODZIAŁEM NA RODZAJ PLACÓWKI**

Pomoc materialną o charakterze socjalnym – stypendium szkolne dla uczniów realizowano w następujących formach:

1. Całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, takich jak:
 - nauka języka obcego,
 - zajęcia dodatkowe, np. kurs programowania.
2. Pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na:
 - zakup podręczników i książek poszerzających wiedzę edukacyjną,
 - zakup pomocy dydaktycznych, przyborów szkolnych,
 - zakup odzieży sportowej,
 - zakup komputera, akcesoriów komputerowych, oprogramowania, drukarki, tuszy do drukarki, naprawa i wymiana części w sprzęcie komputerowym,
 - zwrot abonamentu internetowego,
 - zakup stroju wymaganego na zajęcia praktyczne nauki zawodu, okulary korekcyjne.
3. Całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania przez uczniów szkół ponadpodstawowych:
 - zwrot za dojazd na kurs zawodowy poza miejscem zamieszkania,
 - zakup biletu miesięcznego w związku z dojazdem do szkoły.
4. Refundacja opłat i wydatków wymaganych przez szkołę: ubezpieczenie, Rada Rodzicielska.

Z pomocy materialnej o charakterze socjalnym - zasiłku szkolnego w 2022 r. skorzystało 8 uczniów (w formie pokrycia kosztów związanych z procesem edukacyjnym). Pomoc w formie zasiłku szkolnego jest świadczeniem niezależnym od dochodu. Zasiłek szkolny przyznany był 8 uczniom zamieszkałym na terenie Lublińca i znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu śmierci rodzica. W 2022 roku na pomoc w formie zasiłków szkolnych przyznano i wypłacono kwotę 4860,00 zł.

Na realizację Narodowego Programu Stypendialnego w 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu wydatkował kwotę 30 059,28 zł (stypendia szkolne – 24 936,63 zł, stypendia szkolne dla uczniów z Ukrainy – 162,65 zł, zasiłki szkolne – 4 960,00 zł) – z dotacji celowej z budżetu państwa pochodziło 20 946,77 zł, z budżetu gminy 8 949,86 zł, natomiast 162,65 zł z Krajowego Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP.

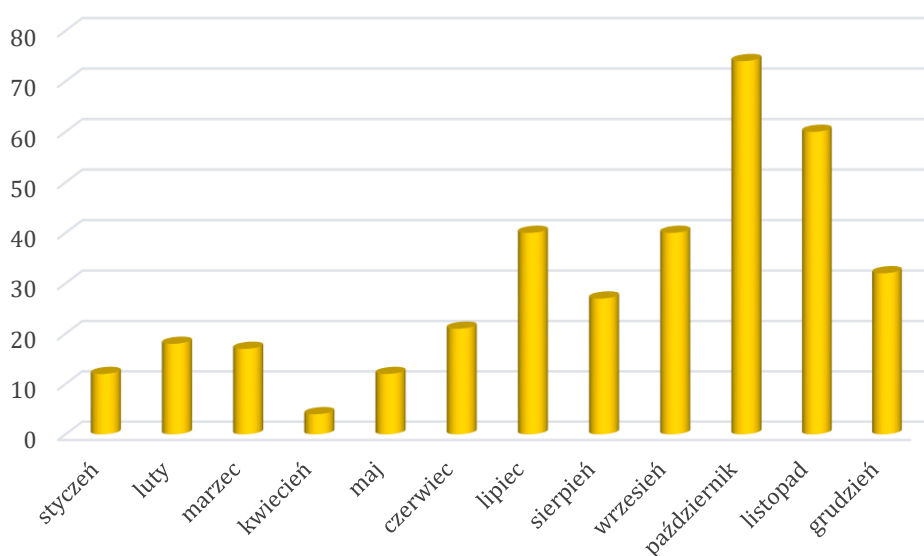
5. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2022 roku Dział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu kontynuował realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. W roku sprawozdawczym złożono łącznie 357 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny w tym 292 wnioski dla nowych rodzin: 58 rodzin, w skład których wchodzi również niepełnoletnie dzieci oraz 234 rodziny, w których rodzice mieli kiedykolwiek na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku (zgodnie ze zmianą, która weszła z dniem 1 stycznia 2019 r.). Wydano 697 kart tradycyjnych oraz 695 kart elektronicznych.

Od początku funkcjonowania Karty Dużej Rodziny skorzystało z niej 1199 rodzin, w tym 2097 rodziców – od 2019 roku byli to również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli, co najmniej troje dzieci (1137 osób), natomiast z takiej formy ulg na podstawie Karty Dużej Rodziny skorzystało lub nadal korzysta 1650 dzieci.

W 2022 roku nastąpił wzrost liczby wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Najwięcej wniosków złożono w okresie od września do grudnia 2022 r. (206 wniosków), co związane było z procedowaniem a następnie wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Ustawa zakłada „zamrożenie” cen energii elektrycznej na poziomie cen z roku 2022 dla odbiorcy uprawnionego za zużycie wynoszące maksymalnie 2 MWh, a dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny (rodziców) za zużycie wynoszące maksymalnie 3 MWh.

Liczbę wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny w 2022r. przedstawia poniższy wykres:

Źródło: opracowanie własne MOPS

6. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

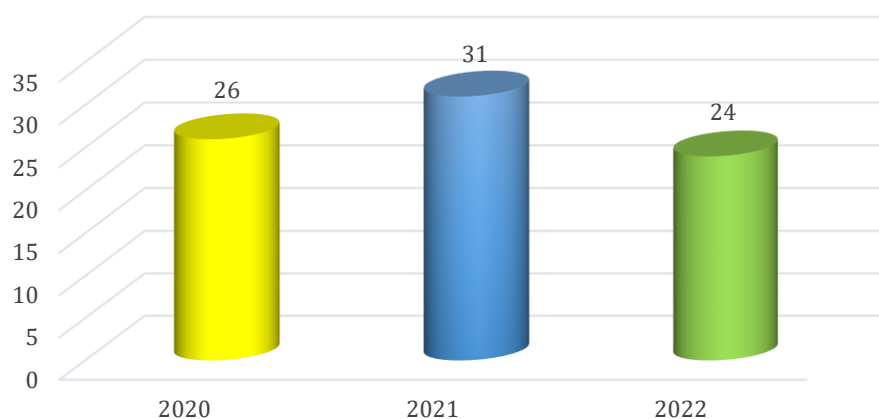
Od roku 2011, zgodnie z art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu działa Zespół Interdyscyplinarny. Do 31 stycznia 2022 roku Zespół liczył 25 członków. W lutym 2022 roku został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny, który obecnie liczy 11 członków.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu,
- Szkoły Podstawowej nr 4,
- Zespołu Opieki Zdrowotnej w Lublińcu,
- Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Lublińcu,
- Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Lublińcu,
- Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lublińcu,
- Prokuratury Rejonowej w Lublińcu,
- Lublinieckiej Rady Kobiet.

W 2022 roku odbyło się pięć spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

W minionym roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 24 „Niebieskie Karty”. Zdecydowana większość procedur – aż 20 została wszczęta przez KPP w Lublińcu, 2 procedury wszczęli pracownicy socjalni MOPS w Lublińcu oraz 2 pracownicy oświaty. W 2 rodzinach procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w latach ubiegłych, lecz sytuacja w rodzinie wymagała ponownego wszczęcia procedury. W 20 rodzinach procedura została wszczęta pierwszy raz. W 17 rodzinach osobami podejrzanymi o doznawanie przemocy są kobiety, w 1 rodzinie mężczyzna, natomiast w 4 - dziecko.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został skierowany 1 wniosek o podjęcie leczenia alkoholowego. Zespół Interdyscyplinarny w 8 przypadkach informował Sąd Rejonowy w Lublińcu o doznawaniu przemocy fizycznej bądź psychicznej przez małoletnie dzieci ze strony jednego z rodziców. W każdym z tych przypadków rodzina została objęta nadzorem kuratorskim. Do Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu zostało skierowane pismo o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 207 KK nad małoletnim dzieckiem. W konsekwencji Policja nałożyła nakaz natychmiastowego opuszczenia lokalu i zakaz zbliżania się. Sprawa została skierowana do Prokuratury Rejonowej i Sądu Rejonowego w Lublińcu.

W przypadku wszystkich ww. rodzin zostały utworzone grupy robocze. W roku 2022 członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w 84 grupach roboczych.

W roku 2022 po przeanalizowaniu sytuacji, a przede wszystkim stwierdzeniu przez Zespół Interdyscyplinarny ustania przemocy w 28 rodzinach (w których procedura została wszczęta również w latach wcześniejszych) procedura „Niebieskie Karty” została zakończona. W 4 rodzinach procedura została zakończona z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań. Pozostałe rodziny i osoby, w stosunku do których stosowana była przemoc, są wspierane i monitorowane przez poszczególnych członków grup roboczych.

W minionym roku Zespół Interdyscyplinarny zorganizował dwa szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublińcu i osób pracujących na co dzień w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W kwietniu 2022 roku odbyło się szkolenie pt. „Rozpoznawanie problemu przemocy w pracy z rodziną z wykorzystaniem obowiązujących przepisów” natomiast we wrześniu 2022 roku seminarium szkoleniowe pt. „Wdzięczni za ciało, wdzięczni za życie”.

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z pracownikiem socjalnym w ramach projektu GODNA JESIEŃ ŻYCIA „Stop przemocy wobec seniorów” przeprowadziły cykl zajęć (4 spotkania) na temat przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych. W ramach „Kampanii 16 Dni Przeciwdziałania Przemocy ze względu na płeć”, która również była wpisana w ww. projekt, odbyły się spotkania pt. „KOCHAM, LUBIĘ, SZANUJĘ....OSOBY STARSZE” z dziećmi z 4 lublinieckich szkół podstawowych.

IV. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ZDROWIE PSYCHICZNE

System pomocy osobom niepełnosprawnym – w tym osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026”, którego celami operacyjnymi są: *„rozwój systemu rehabilitacji, aktywizacji i wsparcia osób niepełnosprawnych” oraz „poprawa dostępu do specjalistycznej opieki i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi”.*

Praca socjalna realizowana przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu miała na celu ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnorodnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie i monitorowanie kontaktów rodzinnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, rozpowszechnianie idei wolontariatu. Z kolei praca socjalna nakierowana na problemy dotyczące osób z zaburzeniami psychicznymi skupiała się na motywowaniu do poddania się badaniom diagnostycznym w poradniach zdrowia psychicznego, motywowaniu do podjęcia leczenia, wspieraniu osoby i rodziny oraz pomocy we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

1. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Jedną z form pomocy dla osób starszych lub długotrwale i ciężko chorych są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi te mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni, nie mogą takiej pomocy zapewnić. Osoby korzystające z pomocy Ośrodka to zarówno osoby samotne, ale także i takie, które mają rodzinę, jednakże członkowie rodziny mieszkają poza granicami kraju, wyjechali w celach zarobkowych do innych miast lub też z uwagi na konieczność kontynuowania pracy zawodowej nie mogą całodobowo sprawować opieki nad starszym czy niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Pomoc w wyżej opisanej formie umożliwia osobie starszej jak najdłuższe pozostanie w swoim najbliższym otoczeniu, pozwala również na oddalenie w czasie decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej.

W 2022 roku z usług skorzystało łącznie 95 osób w przedziale wiekowym od 53 do 103 lat. Spośród osób korzystających z tego rodzaju wsparcia 80 osób stanowiły osoby zamieszkujące samotnie lub prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, natomiast 15 osób zamieszkiwało z rodziną. Osoby korzystające z tej formy pomocy w zdecydowanej większości stanowiły kobiety – 76 osób, natomiast mężczyźni stanowili grupę 19 – osobową. Z kolei z grupy 95 osób, które korzystały z pomocy w formie usług opiekuńczych, 88 osób to seniorzy w wieku powyżej 65 lat. Sytuacja taka ma miejsce z uwagi na fakt, iż wzrasta liczba osób starzejących się. Wszelkie publikowane dane statystyczne wskazują, że kraje Europy, w tym Polska, stają przed faktem starzenia się populacji. Problem ten dotyczy również Gminy Lubliniec, gdzie w 2021 roku liczba mieszkańców wyniosła 22 931, z czego liczba osób starszych wynosiła 5009. Z kolei w 2022 roku ogólna liczba mieszkańców spadła (22 792), natomiast liczba osób starszych w stosunku do roku 2021 wzrosła do 5516 osób, co stanowi 22,45% ogółu ludności miasta.

Zespół Usług Opiekuńczych stanowiło 10 opiekunek społecznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (9,5 etatu). Usługi opiekuńcze świadczone były w systemie dwuzmianowym od poniedziałku do piątku oraz w sobotę w systemie jednozmianowym. W 2022 roku opiekunki społeczne świadczyły usługi opiekuńcze przez 13 822 godzin.

Do codziennych czynności opiekunek należało:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opieka higieniczna,
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Koszt jednej roboczogodziny za usługi opiekuńcze wynosi 1% najniższej emerytury w dniu wydania decyzji administracyjnej, w 2022 roku to kwota 13 zł. Osoby, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego są zwalniane z ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze. Szczegółowe warunki przyznawania oraz zasady zwalniania z odpłatności za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr 429/XL/2017 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 19 października 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Spośród 95 osób korzystających z tej formy wsparcia, z odpłatności za usługi zwolnionych zostało 5 osób, natomiast 1 osoba nie ponosiła ww. odpłatności na podstawie obowiązującej tabeli stawek odpłatności za usługi opiekuńcze.

2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Domy pomocy społecznej świadczą na poziomie obowiązującego standardu osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, edukacyjne w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb. Na terenie gminy Lubliniec znajdują się trzy domy pomocy społecznej:

- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Kochcickiej
– miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2022 roku wynosił 3971,72 zł,
- DPS „Dom Kombatanta” przy ul. Cyrana 10 dla osób przewlekle somatycznie chorych
– miesięczny koszt utrzymania w 2022 roku to 4250,30 zł,
- DPS „Zameczek” przy ul. 77 GPP 2 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
– miesięczny koszt utrzymania w 2022 roku to kwota 5198,28 zł.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest dla osoby korzystającej z tej formy pomocy odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, a do wnoszenia opłat za pobyt zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniowiec – do wysokości 70% własnego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi;
- gmina, z której osoba została skierowana.

KOSZT POBYTU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ PONOSZONY PRZEZ GMINĘ W LATACH 2020 - 2022

Rok	Ilość osób umieszczonych w DPS	Koszt pobytu w DPS ponoszony przez Gminę
2020	35	838 562,45 zł
2021	34	860 990,72 zł
2022	35	1 063 852,99 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu skierował 10 osób do domu pomocy społecznej.

W 2022 roku z powodu zgonów zostały wygaszone 4 decyzje mieszkańców DPS. Koszt pobytu wszystkich 35 osób przebywających w domach pomocy społecznej wyniósł w 2022 roku 1 063 165,48 zł. Rodziny osób skierowanych partycypowały w kosztach pobytu swoich bliskich w DPS w wysokości 50 624,62 zł, zatem rzeczywista wysokość kosztów, jakie poniosła gmina na utrzymanie mieszkańców w domach pomocy społecznej, wyniosła 1 012 540,86 zł.

Osobom wymagającym wsparcia Ośrodek w pierwszej kolejności stara się zapewnić pomoc w środowisku - oferuje usługi opiekuńcze a także uczestnictwo w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”. Dopiero w przypadku, gdy taka pomoc jest niewystarczająca, zostaje wydane skierowanie do domu pomocy społecznej.

W przypadku osób starszych i niepełnosprawnych zachodzi potrzeba rozwijania ośrodków wsparcia, które umożliwiają pozostawienie tych osób w swoim środowisku zapewniając im godziwe warunki bytowania i aktywizowania. Dodatkowym argumentem przemawiającym za rozwijaniem ośrodków wsparcia jest znacznie niższy koszt korzystania z usług oferowanych przez ww. ośrodki w porównaniu do kosztów utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada odpowiednią bazę do świadczenia usług w miejscu zamieszkania ww. osób, tzw. sieć wsparcia środowiskowego stworzoną poprzez:

- świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”.

W Lublińcu działa również Środowiskowy Dom Samopomocy – placówka realizująca zadania wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, głównie z zakresu rehabilitacji społecznej.

Sieć wsparcia środowiskowego pozwala objąć pomocą osoby wymagające konkretnej specjalistycznej, fachowej pomocy w ich naturalnym środowisku oddalając w czasie potrzebę skierowania do domu pomocy społecznej, czy w ogóle ją wykluczając.

3. PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zapoczątkowanego w 2020 roku programu Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. Program zapewniał osobom ze znacznym bądź umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bezpłatną usługę asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. W roku sprawozdawczym w Programie wzięło udział 29 osób niepełnosprawnych. Wśród uczestników były osoby z różnymi niepełnosprawnościami (np. ortopedycznymi, neurologicznymi, schorzeniami narządu wzroku), mniej lub bardziej samodzielne, z chorobami współistniejącymi. Osoby te zgłosiły się do Programu, ponieważ pomimo swojej ograniczonej sprawności chciały korzystać z życia, wychodzić z domu, uczestniczyć w życiu społeczno-kulturalnym, uczyć się samodzielnego funkcjonowania zarówno w domu, jak i poza nim. Usługi asystenta w szczególności polegały na: wyjściu w wybrane przez uczestnika miejsce (np. świątynie, placówki służby zdrowia, znajomi, rodzina, różnego rodzaju instytucje), zakupach, nawiązaniu kontaktu i współpracy z różnego rodzaju organizacjami, korzystaniu z dóbr kultury, ale również wspólnym przebywaniu z asystentem.

Program przyniósł niepełnosprawnym uczestnikom wiele korzyści, m.in. chętniej wychodzili oni z domu, bardziej dbali o siebie (swoją sylwetkę, odżywianie, stan zdrowia), usprawnione zostały różne funkcje organizmu (np. chodzenie, wykonywanie codziennych czynności poprzez m.in. treningi czystościowe, wspólne spacerowanie), zapoznali się z ofertą miasta w zakresie wykorzystania czasu wolnego, częściej uczestniczyli w różnego rodzaju wydarzeniach oraz usługach zdrowotnych. Ponadto między asystentami i uczestnikami Programu nawiązały się więzi przyjacielskie, a większość deklaruje wzajemną pomoc nawet po zakończeniu Programu.

Ogólny koszt realizacji Programu wyniósł 148 612,45 zł, z czego 136 971,42 zł przeznaczono na wynagrodzenie dla asystentów. Asystenci wykonali 4605 godzin usług.

V. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowi jeden z priorytetów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026”, którego celami operacyjnymi są *kompleksowe wsparcie seniorów i umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zapewnienie godnych i bezpiecznych warunków życia osobom starszym poprzez wsparcie finansowe i opiekuńcze.*

Ww. cele realizowane są poprzez:

- zapewnienie odpowiednich form opieki osobom jej wymagających,
- aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym,
- usprawnienie osób starszych (pod względem fizycznym i psychicznym),
- aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym wymagających takiej opieki,
- promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- budowanie lokalnej sieci wsparcia dla seniorów.

Praca socjalna realizowana przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu miała na celu ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnorodnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie i monitorowanie kontaktów rodzinnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, rozpowszechnianie idei wolontariatu.

1. DOM DZIENNEGO POBYTU „KLUB SENIORA”

Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora” jest placówką wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, która zapewnia opiekę oraz wszechstronną aktywizację osobom w wieku emerytalnym, w tym samotnym, osamotnionym oraz przewlekłe chorym, których sprawność psychofizyczna umożliwia pobyt w środowisku oraz znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Osobom, dla których dotarcie do Klubu stanowi trudność zapewniony jest nieodpłatnie transport, w czasie którego nad bezpieczeństwem podopiecznych czuwa opiekun. Jednym z celów działania Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” jest pobudzanie i wspieranie aktywności społecznej osób starszych. Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora” dysponuje 40 miejscami, w 2022 roku z oferty Klubu skorzystały 34 osoby (25 kobiet oraz 9 mężczyzn). Przedział wiekowy klubowiczów wynosił od 46 lat do 89 lat.

Celem działania „Klubu Seniora” jest realizacja zadań z uwzględnieniem potrzeb uczestników, przełamanie izolacji, tworzenie więzi emocjonalnej, aktywizacja oraz prawidłowa i sprawna organizacja zajęć opiekuńczo – terapeutycznych.

Prowadzone działania skupiały się głównie na:

- a) objęciu wsparciem jak największej grupy osób wymagających pomocy,
- b) aktywizacji uczestników w sferze twórczej, intelektualnej, ruchowej, emocjonalnej i społecznej,
- c) kształtowaniu pozytywnych emocji,
- d) organizowaniu zajęć rekreacyjnych, np.: wyjazdów, wycieczek, imprez okolicznościowych itp.,
- e) pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych klubowiczów, w tym spraw socjalnych oraz spraw związanych z dbaniem o zdrowie, kondycję fizyczną oraz psychiczną.

Praca Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” realizowana była na podstawie rocznego planu działania, który obejmował zajęcia opiekuńczo – terapeutyczne.

Niniejszy plan zawierał:

- trening czystości i dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening prozdrowotny/trening lekowy,
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia biblioteczne,
- trening umysłowy,
- trening czasu wolnego,
- zajęcia usprawniające,
- zajęcia plastyczne i rękodzielnicze,
- zajęcia ceramiczne,
- muzykoterapię,
- zajęcia/konsultacje z psychologiem,
- wizyty duszpasterskie,
- pomoc medyczną i socjalną,
- zajęcia rekreacyjne i inne.

Zajęcia prowadzone były przez instruktorów terapii zajęciowej oraz pielęgniarkę.

W ramach imprez rekreacyjno-integracyjnych Klubowicze uczestniczyli w:

- Przedstawieniu „Lubliniec jest sercem Śląska” przygotowanym przez Przedszkole Miejskie Nr 7 w Lublińcu i wystawionym na scenie Miejskiego Domu Kultury;
- Jubileuszu 45-lecia DDP „Klub Seniora”, w ramach którego odbyło się kulinarne spotkanie z Remigiuszem Rączką, koncert Damiana Holeckiego, występ zespołu „Za młodzi na sen”, loteria z nagrodami, stoisko z rękodziełem, poczęstunek. Wydarzenie było połączone z celebrowaniem jubileuszu 750-lecia Miasta Lublińca;
- Pikniku Integracyjnym „Na muzyczną nutkę” z okazji obchodów Dnia Mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej na ul. Kochcickiej 14;
- Obchodach Dnia Mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Lublińcu;
- Obchodach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego organizowanego w Miejskim Domu Kultury przez Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny;
- Obchodach Dnia Seniora w ramach Lublinieckiej Gali Seniora organizowanej w LUBITECE;
- „Jasełkach po śląsku” wg scenariusza Pani Marii Dziuk wystawionych w LUBITECE;
- Spotkaniu Wigilijnym w Restauracji „Rajska” w Lublińcu.

W Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” udało się zorganizować:

- Bal Karnawałowy;
- Walentynki;
- Tłusty Czwartek;
- Z okazji Dnia Kobiet występ zespołu „Za młodzi na sen”;
- Dzień Mężczyzny;
- Dzień Wiosny;
- Śniadanie Wielkanocne;
- Występ Anny Świątczak, która jest wnuczką podopiecznej, Pani Eleonory Świątczak;
- Andrzejki;
- Mikołajki.

Klubowicze wzięli także udział w Jarmarku Rękodzieła zorganizowanym w Parku Miejskim w ramach obchodów Jubileuszu 750-lecia Miasta Lublińca oraz w Jarmarku Bożonarodzeniowym zorganizowanym na lublinieckim rynku.

W ramach integracji międzypokoleniowej kontynuowano współpracę z lublinieckimi przedszkolami oraz uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną im. Józefa Lompy w Lublińcu, pracownik Biblioteki cyklicznie prowadził w Klubie zajęcia biblioteczne, w ramach kolejnej odsłony Narodowego Czytania podopieczni placówki udali się do LUBITEKI na czytanie lektury Adama Mickiewicza „Ballady i romanse”.

W 2022 roku w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” realizowany był Projekt Socjalny „Siła tkwi w nas - warsztaty profilaktyczne 2022” skierowany do seniorów – podopiecznych ww. placówki.

Działania projektowe finansowane były ze środków pozyskanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach Projektu zrealizowano niżej wymienione przedsięwzięcia, których nadrzędnym celem była profilaktyka uzależnień:

- Porady i konsultacje indywidualne skierowane do osób mających problem z nadużywaniem alkoholu lub też zagrożonych jego wystąpieniem. Rozmowy indywidualne miały na celu przede wszystkim wsparcie emocjonalne osób doświadczających kryzysu. Spotkania zorientowane były na budowaniu umiejętności lepszego rozumienia własnych trudności i wypracowania adaptacyjnych strategii radzenia sobie. Łącznie przeprowadzono 8 godzin konsultacji.
- Zajęcia terapeutyczne grupowe polegające m.in. na promowaniu aktywności fizycznej jako zdrowej formy spędzania czasu wolnego. Podczas warsztatów wykorzystywano elementy psychoedukacji, treningu interpersonalnego oraz technik relaksacyjnych i mindfulness, które są naukowo potwierdzonymi metodami radzenia sobie z lękiem i stresem. Łącznie przeprowadzono 8 godzinnych zajęć.
- Wyjazd na wydarzenie senioralne „SILVER SILESIA 2022” do Bielska-Białej, gdzie seniorzy odwiedzili Miasteczko Zdrowia Seniora, Targi Senioralne oraz Scenę Seniorów.
- Wyjazd do Palmiarni w Gliwicach- kontakt z przyrodą jako alternatywna – zdrowa forma spędzania czasu wolnego.
- Warsztaty rękodzielnicze „Ozdoby i dekoracje bożonarodzeniowe”.

2. PROJEKT „STOP PRZEMOCY WOBEC SENIORÓW”

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej otrzymał dofinansowanie na realizację projektu „Stop przemocy wobec seniorów”, którego działania przebiegały od czerwca do grudnia 2022 r. głównie w siedzibie Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”. W ramach ww. projektu grupa 20 seniorów uczestniczyła w Terapii Metodą Tomatisa, natomiast dla grupy 30 seniorów – beneficjentów projektu przygotowano blok zawierający poradnictwo specjalistyczne, warsztaty informacyjne oraz terapeutyczne. Każdy uczestnik mógł skorzystać z porady psychologa i prawnika w czasie konsultacji indywidualnych.

Pozostałe działania projektowe miały formę informacyjną i warsztatową. Do współpracy zaproszono specjalistów, którzy rzeczowo i przystępnie omawiali istotne kwestie związane z różnymi formami przemocy. Wśród nich znalazł się Rzecznik Praw Konsumenta, gerontopedagog, pracownik policji i specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizacja większości działań miała na celu pobudzenie aktywności osób starszych, podniesienie i wzmocnienie kompetencji społecznych, a w efekcie podniesienie poczucia własnej wartości oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych

W ramach ww. projektu przeprowadzono także Lokalną Kampanię Społeczną „Stop przemocy wobec seniorów”, która realizowana była podczas IV edycji Miejskiego Projektu Streetworkingowego „Lubliniec-miasto dobrych emocji”, a także warsztaty dla uczniów lublinieckich szkół z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach Miejskiej Kampanii „Biała wstążka”. Na zakończenie projektu w siedzibie Miejsko – Powiatowej Biblioteki Publicznej zorganizowano seminarium „Bezpieczna jesień życia”, które połączone zostało z uroczystym zakończeniem projektu. Zwieńczeniem przedsięwzięcia było wystąpienie dr Moniki Mularskiej - Kucharek, terapeutki, ekspertki ds. rozwoju osób dojrzałych. Ponadto podczas spotkania wręczono uczestnikom projektu pamiątkowe dyplomy i dokonano prezentacji wszystkich projektowych działań.

3. PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” MODUŁ II

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu wziął udział w Programie „Korpus Wsparcia Seniorów” 2022 - Moduł II, którego głównym celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku powyżej 65 lat przez świadczenie tzw. „opieki na odległość”, a także poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

W miesiącach sierpniu i wrześniu 2022 r. z ww. wsparcia skorzystało 115 seniorów, natomiast od miesiąca października grupa kolejnych 25 osób została beneficjentami programu. Na potrzeby programu zakupiono 140 opasek bezpieczeństwa, natomiast łącznie z programu skorzystało 151 osób. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu w zakresie Modułu II stanowiła kwota 105 720,00 zł, z tego na zakup opasek bezpieczeństwa wydatkowano kwotę 90 720,00 zł, natomiast obsługa systemu polegającego na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu wyniosła 13 000,00 zł.

Podczas realizacji programu zarejestrowano 53 zgłoszenia do dyspozytora przy użyciu opaski bezpieczeństwa (tzw. alarmy SOS), z czego 7 zgłoszeń zakończyło się interwencją służb ratunkowych, w pozostałych przypadkach wsparcia udzielono prze telefon, przy pomocy osób z otoczenia lub też innych służb.

Na podstawie ubiegłorocznych doświadczeń wynikających z realizacji programu można stwierdzić, że wśród osób korzystających z programu nastąpiła poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez dostęp do „opieki na odległość”. Seniorzy, szczególnie osoby samotne czują się bezpieczniej wiedząc, że w każdej chwili mogą nawiązać kontakt z centrum monitoringu, wezwać pomoc w mało absorbujący sposób.

4. STOWARZYSZENIE ŻŁOTE LATA

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od pięciu lat działa Stowarzyszenie „Żłote Lata”. Zostało ono powołane do życia przede wszystkim z myślą o wspieraniu osób starszych i samotnych, ale także w celu organizowania inicjatyw na rzecz rozwoju społecznego, promocji i organizacji wolontariatu.

W 2022 roku Stowarzyszenie pozyskało środki w ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Burmistrza Miasta Lublińca na realizację dwóch projektów skierowanych do osób starszych. Pierwszy z nich dotyczył zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Był to szereg wystaw plastycznych artystów lublinieckich, organizowanych z okazji 750-lecia miasta Lublińca pod tytułem „Artyści swojemu miastu”. Zadanie skierowane było do całej społeczności miasta Lublińca oraz osób odwiedzających Lubliniec w roku jubileuszowym 2022. Miejszem realizacji zadania była sala wystawowa Muzeum Edyty Stein i Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna „LUBITEKA”.

Drugi projekt pt. „Rozśpiewany Lubliniec - muzykoterapia dla seniorów” dotyczył obszaru przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W ramach projektu zaplanowano 33 godziny warsztatów muzycznych dla co najmniej 20 osobowej grupy seniorów z miasta Lublińca. Zajęcia w formie warsztatów muzycznych i ćwiczeń wokalnych prowadzone przez instruktora z wieloletnim doświadczeniem z zakresu muzyki i śpiewu odbywały się w sali wystawienniczej Muzeum im. E. Stein lub w siedzibie DDP „Klub Seniora” co tydzień. Podczas warsztatów przygotowane zostały występy zespołu seniorów zaprezentowane podczas jubileuszowych wydarzeń 750-lecia miasta i uroczystości na terenie Lublińca w 2022 roku.

W roku ubiegłym Stowarzyszenie „Żłote Lata” otrzymało ponadto dotacje w procedurze pozakonkursowej od Burmistrza Miasta Lublińca na realizację dwóch grantów. Pierwszy z nich pt. „45-lecie DDP Klub Seniora” miał na celu umożliwienie wspólnego świętowania jubileuszu Klubu, stworzenia okazji do wspólnego biesiadowania podopiecznym Klubu, osobom starszym i zaprzyjaźnionym placówkom. Na potrzeby projektu zaproszono znaną i lubianą postać, gwiazdę z dziedziny gastronomii - Pana Remigiusza Rączkę. Wykonał on pokaz kulinarny, w czasie którego przygotował porcje degustacyjne dla zgromadzonych gości. Drugi natomiast pt. „Koncert z okazji 750-lecia miasta” zakładał wyjście naprzeciw potrzebom kulturalnym osób starszych. W ramach grantu odbył się występ gwiazdy śląskiej sceny muzycznej - Damiana Holeckiego z zespołem.

Stowarzyszenie występowało także o środki finansowe na realizację swoich przedsięwzięć poza obszar miasta Lublińca. Z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego otrzymało dotację w formie grantu na zorganizowanie działania pt. „Aktywni seniorzy”. Stowarzyszenie „Złote Lata” przygotowało dla starszych mieszkańców miasta Lublińca oraz innych gmin powiatu lublinieckiego posiadających talent wokalny i tworzących senioralny zespół śpiewaczy „Za młodzi na sen” ofertę udziału w Przeglądzie Twórczości Senioralnej „Silver Scena”, który miał miejsce podczas Targów Silver Silesia w Bielsku- Białej odbywających się w dniach od 13 do 15 czerwca 2022 roku. Ww. grupa seniorów w dniu 13 czerwca wystąpiła w ramach Przeglądu Twórczości Senioralnej „Silver Scena”, gdzie zaprezentowała swój repertuar w języku polskim, czeskim, chorwackim oraz hiszpańskim.

Stowarzyszenie we współpracy z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną w Lublińcu otrzymało także grant na realizację „Zakodowanego pikniku”. Celem niniejszego wydarzenia była popularyzacja i promocja nauki programowania wśród dzieci oraz zachęcenie ich do udziału w różnego rodzaju formach kodowania i programowania, a co za tym idzie rozwijanie logicznego algorytmicznego myślenia, umiejętności pracy w zespołach a także nie poddawania się oraz odpowiedzialnego korzystania z nowych technologii. Zajęcia były prowadzone dla dzieci przez dzieci. „Instruktorami” prowadzącymi stali się uczniowie szkoły podstawowej w Ciasnej uczęszczający od kilku lat na zajęcia z kodowania i programowania.

Inicjatywą wieńczącą działalność Stowarzyszenia w 2022 roku była pomoc na rzecz Ukrainy w formie aukcji dzieł sztuki ukraińskich artystów plastyków, która odbyła się w Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej w Lublińcu. Cały dochód z aukcji został przeznaczony na zakup wyposażenia dla ukraińskiej armii. Wylicytowane kwoty były wpłacane na konto Stowarzyszenia, które stawało się stroną w umowie zakupu stosownego sprzętu.

5. INNE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH

SPOTKANIE WIGILIJNE – w 2022 roku po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią COVID-19 zorganizowano w Restauracji „Rajska” wspólne spotkanie wigilijne, w którym uczestniczyli podopieczni Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”, seniorzy z miasta Lublińca, a także najubożsi mieszkańcy miasta.

Ponadto z myślą o osobach potrzebujących, zwłaszcza w tak szczególnym momencie roku, jakim są święta Bożego Narodzenia zorganizowano posiłek wigilijny z dowozem do domu. Z posiłku tego skorzystało 37 mieszkańców miasta, w tym osoby korzystające z pomocy społecznej.

VI. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Pomoc osobom czy rodzinom z problemem bezrobocia stanowi jeden z celów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021-2026”. Celem operacyjnym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu jest *„aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych oraz podnoszenie kwalifikacji i szans zatrudnienia mieszkańców na lokalnym rynku pracy”*.

Długotrwałe bezrobocie wpływa destrukcyjnie na psychikę ludzką, osłabia aktywność w poszukiwaniu pracy, wywołuje stres, apatię, poczucie krzywdy, poczucie bezsilności. W Lublińcu w dalszym ciągu liczną grupę osób korzystających ze wsparcia ze środków społecznych stanowiły osoby bezrobotne (osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych, z niskim wykształceniem lub jego brakiem).

Działania pracowników socjalnych wobec osób bezrobotnych skupiały się przede wszystkim na:

- objęciu pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia,
- przygotowaniu i wspieraniu osoby bezrobotnej w trakcie poszukiwania pracy,
- niwelowaniu psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- zwiększeniu aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu,
- readaptacji do środowiska pracy w przypadku długotrwałe bezrobotnych,
- stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych,
- wykorzystaniu w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwałe bezrobotnych.

Oferta Ośrodka skierowana była zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy.

1. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne są narzędziem, które jest wykorzystywane do aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Pozwala uczestnikom na wspomagany finansowo i określony w czasie, częściowy powrót na rynek pracy. Finansowanie programu odbywa się ze środków Funduszu Pracy i środków gminy, w ramach porozumienia pomiędzy Starostwem Powiatowym a Gminą Lubliniec. Zgodnie z ww. Porozumieniem Gmina Lubliniec w 2022 roku mogła zapewnić udział w pracach społecznie użytecznych 17 osobom bezrobotnym zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublińcu. W omawianym programie w okresie od marca do listopada 2022 r. wzięło udział łącznie 20 osób bezrobotnych korzystających z pomocy Ośrodka. Osoby uczestniczące w pracach społecznie użytecznych miały do przepracowania 40 godzin miesięcznie (nie więcej niż 10 godzin tygodniowo). Ogółem osoby bezrobotne przepracowały w Programie w 2022 roku 5240 godzin. Maksymalne miesięczne wynagrodzenie osoby wykonującej prace społecznie użyteczne wynosiło 384,00 zł, które nie jest wliczane do dochodu osoby/rodziny przy ustalaniu uprawnień do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Na wypłatę wynagrodzeń za prace społecznie użyteczne wydatkowano kwotę 49 418,00 zł, z czego 29 336,40 zł zostało zrefundowane przez Powiatowy Urząd Pracy ze środków z Funduszu Pracy. Pracownicy społecznie użyteczni pracowali na rzecz jednostek organizacyjnych gminy: Miejsko – Powiatowej Biblioteki Publicznej, Zarządu Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ciepłownictwa, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Żłobka Miejskiego, Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” wykonując prace porządkowo – gospodarcze, porządkowo – remontowe, obsługując Punkt Doraźnej Pomocy a także pomagając w czasie przywozu oraz odwozu członków z Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”.

VII. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

Efektywny system wspierania osób z uzależnieniem oraz ich rodzin poprzez specjalistyczne poradnictwo i umożliwienie im uczestnictwa w terapii jest jednym z celów Profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, będącej elementem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026”.

Powyższe cele są realizowane m.in. poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. PUNKT KONSULTACYJNY

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu działa Punkt Konsultacyjny skupiający się w głównej mierze na szeroko rozumianym poradnictwie, które ma charakter bezpłatny i jest skierowane do wszystkich mieszkańców Lublińca i tych gmin, z którymi gmina Lubliniec podpisała porozumienia o współpracy.

Dyżury w Punkcie Konsultacyjnym w 2022 roku pełnili:

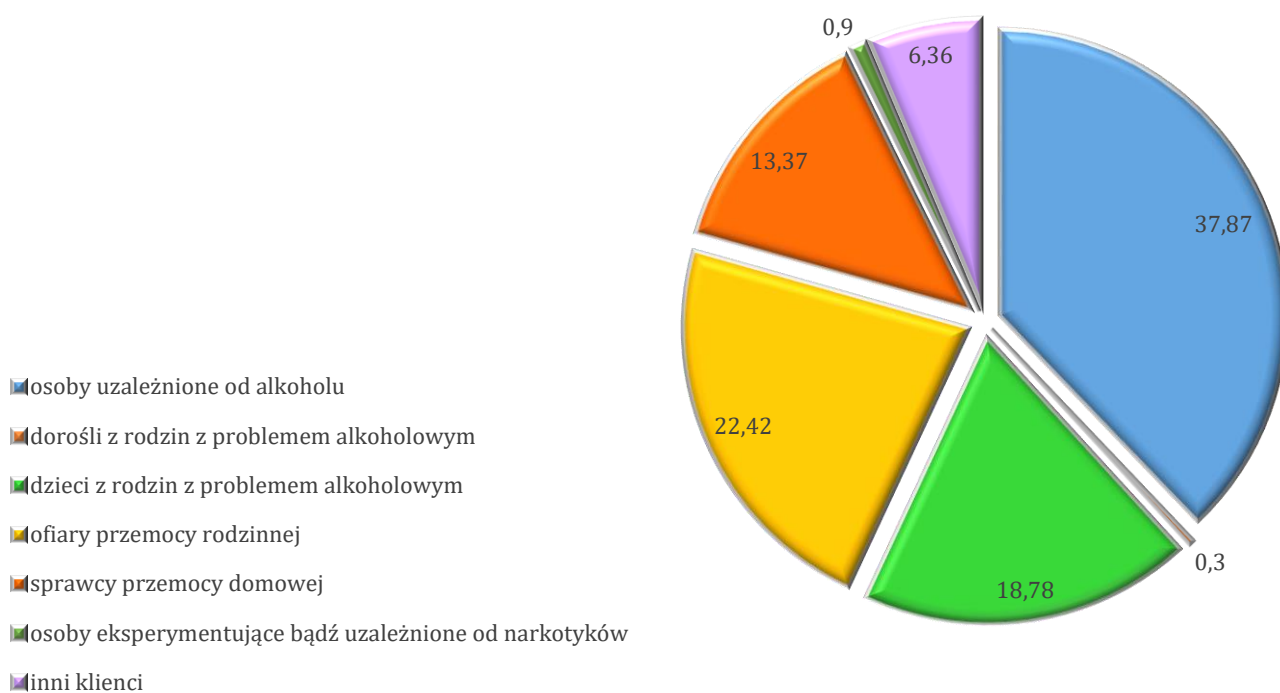
- psycholog – specjalista ds. uzależnień;
- prawnik;
- instruktor ds. uzależnień,
- instruktor ds. uzależnień od alkoholu;
- specjalista ds. przeciwdziałania przemocy;
- psycholog;
- prawnik– konsultant ds. porad prawnych z zakresu przemocy w rodzinie;
- psychoterapeuta.

Konsultanci udzielili łącznie 378 porad i konsultacji 330 klientom Punktu, z czego 250 osób to mieszkańcy Lublińca.

Klienci Punktu Konsultacyjnego to:

- osoby uzależnione od alkoholu – 37,87 %
- dorośli z rodzin z problemem alkoholowym – 0,30 %
- dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 18,78 %
- ofiary przemocy rodzinnej – 22,42 %
- sprawcy przemocy domowej – 13,37 %
- osoby eksperymentujące bądź uzależnione od narkotyków – 0,90 %
- inni klienci – 6,36 %

WYKRES – KLIENCI PUNKTU KONSULTACYJNEGO W 2022 ROKU

Stosowane formy udzielanej pomocy to:

- poradnictwo, konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz dla osób współuzależnionych;
- psychoterapia/profesjonalna pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- pomoc psychologiczna dla sprawców przemocy;
- poradnictwo, konsultacje indywidualne, pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- poradnictwo, konsultacje indywidualne, pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy domowej;
- porady prawne;
- porady telefoniczne;
- informacje, konsultacje dla osób zawodowo związanych z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy;
- psychoedukacja rodziców;
- psychoterapia szeroko rozumianych problemów psychicznych;
- grupy wsparcia i grupy edukacyjno-terapeutyczne.

Podczas dyżurów pełnionych przez psychoterapeutę specjalistę terapii uzależnień wsparcie otrzymywały m. in. osoby po odbytym leczeniu odwykowym, w sytuacjach nawrotu, związanych z tym kryzysów, a także w sytuacjach pozostawania w stanie stresu, przewlekłego zaburzenia zachowania i spadku aktywności życiowej. Korzystający z pomocy to głównie osoby uzależnione i współuzależnione oraz członkowie rodzin z problemem alkoholowym. Spotkania z ww. miały charakter psychoedukacyjny z elementami pracy psychoterapeutycznej.

W ramach Punktu Konsultacyjnego realizowane są konsultacje i spotkania grupowe dla uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem pensjonariuszy w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”. Poradnictwo świadczone jest na terenie placówki, gdyż mieszkańcy DPS w związku z niepełnosprawnością ruchową mają problem w dotarciu do Punktu Konsultacyjnego. W Domu Pomocy Społecznej od lat istnieje problem nadużywania alkoholu przez mieszkańców i prowadzenie oddziaływań terapeutycznych w przedmiocie ograniczenia spożywania alkoholu na miejscu – na terenie placówki jest skuteczniejszym rozwiązaniem.

Pomoc psychologiczna świadczona w Punkcie Konsultacyjnym dotyczyła umiejętności wprowadzania zmian we własnym funkcjonowaniu celem podniesienia jakości życia. Większość klientów to osoby o niskim statusie finansowym, który nie pozwala im na podjęcie terapii w ramach prywatnej praktyki psychologicznej, a oczekiwanie na pomoc w ramach NFZ jest długoterminowe.

Część klientów wymagała terapii długoterminowej, a w przypadku niektórych prowadzona była krótkoterminowa psychoterapia z pozytywnym dla klienta efektem.

W 2022 roku w Punkcie Konsultacyjnym przez instruktora ds. uzależnień realizowane były zajęcia grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych w formie:

- grupy wsparcia,
- grupy edukacyjno-terapeutycznej dla DDA.

Grupa miała charakter otwarty i oparta była na psychoedukacji z odniesieniem do doświadczeń własnych. W spotkaniach uczestniczyły osoby identyfikowane jako DDA, osoby uzależnione, współuzależnione i osoby, które są w profesjonalnej terapii (spotkania te są dla nich uzupełnieniem i dodatkowym wsparciem). W czasie spotkań uczestnicy mieli okazję do autoanalizy zdarzeń, otrzymali wsparcie i pomoc w trudnych sytuacjach. Spotkania grupy prowadził psycholog specjalista terapii uzależnień.

W spotkaniach grupowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych każdorazowo uczestniczyło po kilkanaście osób. Na konsultacje indywidualne często zgłaszały się kobiety szukające pomocy dla swoich bliskich i siebie.

W 2022 roku większość konsultacji prawnych dotyczyła pomocy z zakresu prawa rodzinnego (np. alimenty, rozdzielenie majątkowe, rozwody, separacja), prawa cywilnego i prawa pracy. Udzielane konsultacje dotyczyły informacji o właściwości sądów, klienci uzyskiwali pomoc przy sporządzaniu pism procesowych. Zgłaszały się osoby, których nie stać na odpłatną pomoc prawną w kancelariach adwokackich czy radców prawnych. Na konsultacje z prawnikiem zgłaszały się osoby, które doznawały przemocy w rodzinie. Została im udzielona pomoc z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i karnego, udzielano pomocy w formie pism do sądów czy urzędów.

Na dyżury dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgłaszały się osoby doświadczające przemocy jak i osoby stosujące przemoc. Osoby doświadczające przemocy ze strony swoich bliskich otrzymywały wsparcie, uzyskiwały informacje o instytucjach, w których mogłyby uzyskać pomoc. Z osobami stosującymi przemoc przeprowadzane były rozmowy interwencyjne, a także motywujące do zmiany zachowania. Od października 2022 roku uruchomiono dyżur z zakresu psychoterapii dzieci, młodzieży i dorosłych. Osoby zgłaszające się otrzymywały wsparcie i pomoc terapeutyczną w celu obniżenia objawów psychosomatycznych. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej również korzystali z konsultacji psychoterapeuty w celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych. Dyżurujący konsultanci udzielali także merytorycznych informacji specjalistom zawodowo związanym z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz działającym w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Ponadto aktywnie współpracowali z instytucjami i osobami tworzącymi lokalną sieć wsparcia dla potrzebujących rodzin.

W 2022 roku Punkt Konsultacyjny świadczył pomoc terapeutyczną, psychologiczną i prawną mieszkańcom 4 gmin powiatu lublinieckiego (Boronów, Ciasna, Kochanowice, Pawonków) na podstawie porozumień zawartych z ww. gminami.

VIII. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

Pojęcia „ubóstwo” nie definiuje wprost ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Można jednak z niej wnioskować, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego osobę/rodzinę do otrzymania pomocy społecznej. Wobec tego osoba samotnie gospodarująca, której dochód w 2022 roku nie przekraczał ustawowego kryterium dochodowego – 776,00 zł oraz każda rodzina, której dochód nie przekraczał ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - 600,00 zł, żyją w ubóstwie. Wsparcie osób z problemem ubóstwa, które jest jednym z celów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021-2026” składa się z 2 celów operacyjnych:

1. zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa
2. zapewnienia schronienia osobom bezdomnym, wsparcia materialnego w tym okresie oraz przeciwdziałanie zjawisku i skutkom bezdomności

1. PROGRAM UDZIELANIA POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

“Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, wsparcia materialnego w tym okresie oraz przeciwdziałanie zjawisku i skutkom bezdomności” jest jednym z celów operacyjnych “Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubliniec na lata 2021 – 2026”.

Powyższy cel był realizowany m.in. przez:

- rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się powodem powstawania bezdomności,
- uzyskiwanie przez osoby prawa do lokali mieszkalnych,
- nabywanie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku,
- odtworzenie w możliwym zakresie, zerwanych więzi rodzinnych,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Bardzo rzadko powodem bezdomności konkretnej osoby jest tylko jeden czynnik. Najczęściej wynika ona z wielu, często nakładających się na siebie przyczyn - bezrobocia, ubóstwa, rozpadu rodziny, uzależnienia, przemocy w rodzinie, zadłużenia i eksmisji, czy zaburzenia osobowości. Uwzględniając potrzebę kompleksowego podejścia do problemu, integrującego działania różnych instytucji i organizacji zaangażowanych w pracę na rzecz osób bezdomnych rząd przyjął Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Zgodnie z art. 48, art. 48 a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2021, poz. 2268 ze zm.) samorząd gminy ma obowiązek udzielić schronienia osobom tego pozbawionym. W związku z powyższym w lipcu 2020 r. została podjęta uchwała Rady Miejskiej w Lublińcu dotycząca udzielania schronienia osobom tego pozbawionymi oraz ponoszenia odpłatności ze swojego dochodu - adekwatnie do własnej sytuacji finansowej.

Od 2018 r. Gmina Lubliniec zawiera umowę dotyczącą zapewnienia schronienia z placówką Stowarzyszenia MONAR Schroniskiem dla Osób Bezdomnych MARKOT w Kokotku. W 2022 roku z pomocy Stowarzyszenia MONAR Schroniska dla Osób Bezdomnych MARKOT w Kokotku skorzystały w sumie 53 osoby, w tym 13 osób bezdomnych pochodzących z Gminy Lubliniec. Usamodzieliło się 7 osób, zmarły 3 osoby, 2 osoby zostały umieszczone w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym, natomiast do swych rodzin powróciły 3 osoby. Koszty związane z zapewnieniem schronienia wyniosły 72 345,00 zł.

Jak wynika z ustawy o pomocy społecznej, osoba bezdomna trafia do schroniska na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez ośrodek pomocy społecznej. Procedura postępowania wymaga zawarcia kontraktu socjalnego z każdą osobą bezdomną skierowaną przez Ośrodek. Określane są w nim działania zmierzające do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej zgłaszających się po pomoc. W określonym przedziale czasowym, odbywa się realizacja poszczególnych założeń oraz ich ocena - co powinno mobilizować osobę do wyjścia z bezdomności i usamodzielnienia się.

W czasie pandemii COVID-19, tj. w związku z bezpieczeństwem osób bezdomnych zamieszkujących w schronisku oraz bezdomnych kierowanych do ww. placówki - została opracowana Procedura Udzielania Pomocy Osobom Bezdomnym „Bezpieczny Szlak”, która była w dalszym ciągu stosowana w 2022 roku, co w znacznym stopniu przyczyniło się do poprawy warunków sanitarnych i zachowania reżimu sanitarnego.

Dobra współpraca pomiędzy organizacją pozarządową, tj. Stowarzyszeniem MONAR - Schroniskiem dla Osób Bezdomnych MARKOT w Kokotku, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lublińcu, pozwalała na właściwe rozpoznanie potrzeb osób bezdomnych.

Tak jak w poprzednich latach, mieszkańcy schroniska mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu (w tym: pomoc prawnika, psychologa, terapeuty ds. uzależnień).

2. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 poz. 2561 ze zm.) potwierdza w oparciu o wywiad środowiskowy prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom, które spełniały kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 2268 ze zm.), nie posiadały ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, najczęściej z powodu utraty statusu osoby bezrobotnej na skutek wyrejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy bądź niemożności zarejestrowania w Urzędzie Pracy z powodu długotrwałej choroby.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy jest decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. W 2022 roku wydano łącznie 61 decyzji, w tym 49 decyzji potwierdzających prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzję o której mowa powyżej wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. W 2022 r. przeprowadzono 51 wywiadów środowiskowych.

W 2022 roku na finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni finansowanych ze środków publicznych, spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej poniesiono wydatki w łącznej kwocie 12 590 zł.

3. WSPÓŁPRACA Z BANKIEM ŻYWNOŚCI W CZĘSTOCHOWIE

Rok 2022 był kolejnym rokiem współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Bankiem Żywności w Częstochowie, dzięki której wsparcie otrzymywały najubożsi mieszkańcy Lublińca, a także osoby bezdomne, często uzależnione. Gmina Lubliniec, w imieniu której występuje Ośrodek, jest od 2001 roku członkiem Banku Żywności w Częstochowie, co umożliwia uczestnictwo Ośrodka w ogólnopolskich zbiórkach żywności dla osób potrzebujących wsparcia.

W 2022 roku pozyskano następującą ilość artykułów żywnościowych:

- podczas zbiórki przed świętami Wielkiej Nocy – 1202,393 kg – w zbiórce uczestniczyło 113 wolontariuszy,
- podczas zbiórki Bożonarodzeniowej – 1064,916 kg,
łącznie: 2267,30 kg – w zbiórce uczestniczyło 176 wolontariuszy.

Zebrana żywność została przekazana osobom starszym, niepełnosprawnym, uczestnikom Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz osobom korzystającym z usług opiekuńczych, uczniom miejscowych szkół wskazanych przez pedagogów szkolnych, klientom Ośrodka Pomocy Społecznej.

Federacja Banków Żywności jest organizacją, która na terenie kraju organizuje i odpowiada za realizację Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej – Podprogramu 2022: pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności krajów Unii Europejskiej.

4. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W 2022 r. kontynuowano realizację unijnego programu pomocy żywnościowej dla najuboższych – Programu POPŻ, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, nieprzekraczające 220% obowiązującego w pomocy społecznej kryterium dochodowego, objęte pomocą Ośrodka, otrzymały w trakcie 3 dostaw paczki żywnościowej składające się z 11 produktów (tj. groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, makaron jajeczny, kaszę jęczmienna, mleko UHT, szynkę drobiową, szynka wieprzowa, filet z makreli w oleju, cukier biały, olej rzepakowy).

Pierwsza dostawa żywności odbyła się w marcu, kolejna w maju a ostatnia we wrześniu 2022 r. Z uwagi na rozpoczętą wojnę na Ukrainie w maju i wrześniu zostało objętych wsparciem 117 osób dotkniętych skutkami wojny.

Ponadto dzięki współpracy z Bankiem Żywności w Częstochowie Ośrodek otrzymał produkty żywnościowe w formie darowizny które zostały wydane dla osób najbardziej potrzebujących. Pozyskano takie produkty jak : rogaliki 7 days, napoje, dania gotowe obiadowe.

5. LODÓWKA SPOŁECZNA

Od lipca 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Bankiem Żywności w Częstochowie rozpoczął pozyskiwanie żywności z marketów „Biedronka” w celu zaopatrzenia lodówki społecznej która funkcjonuje od stycznia 2022 r. w ramach realizacji ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności. Żywność dowożono codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach przedpołudniowych i przechowywano w lodówce społecznej. Różnorodne artykuły spożywcze – mięso, wędliny, ryby, nabiał, warzywa i owoce posiadały krótki termin przydatności do spożycia, ale w całości nadawały się do bezpośredniego spożycia czy przygotowania np. dań obiadowych. W obsłudze lodówki społecznej Ośrodek wspierały osoby realizujące prace społecznie - użyteczne i wolontariusze.

Z żywności, która znajdowała się w lodówce społecznej mogły skorzystać osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W dobie wysokiej inflacji i ciągle drożejących produktów żywnościowych cieszyła się ona dużym zainteresowaniem. W okresie od lipca do grudnia 2022 r. została wydana żywność o wartości: 121 981,71 zł (ok.7 ton).

IX. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych w 2022 roku realizował zadania w obszarach:

- świadczeń rodzinnych,
- funduszu alimentacyjnego,
- świadczenia wychowawczego tzw. „programu Rodzina 500+”,
- świadczenia „Za życiem”
- program „Czyste powietrze”.

Dział Świadczeń Rodzinnych działał w oparciu o ustawy:

- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 poz. 615 ze zm.),
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 poz. 1205 ze zm.),
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 poz. 1577 ze zm.),
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin Za życiem (Dz. U. z 2020 poz. 1329 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo o ochronie środowiska” (Dz. U. z 2022 poz. 2556 ze zm.),
- ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2023r. poz. 169 ze zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023r. poz. 103 ze zm.).

W ramach świadczeń rodzinnych Dział Świadczeń Rodzinnych w 2022 realizował wypłaty:

- zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - urodzenia dziecka,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - samotnego wychowywania dziecka,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - rozpoczęcia roku szkolnego,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
- świadczeń opiekuńczych, w tym:
 - zasiłków pielęgnacyjnych,
 - świadczeń pielęgnacyjnych,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

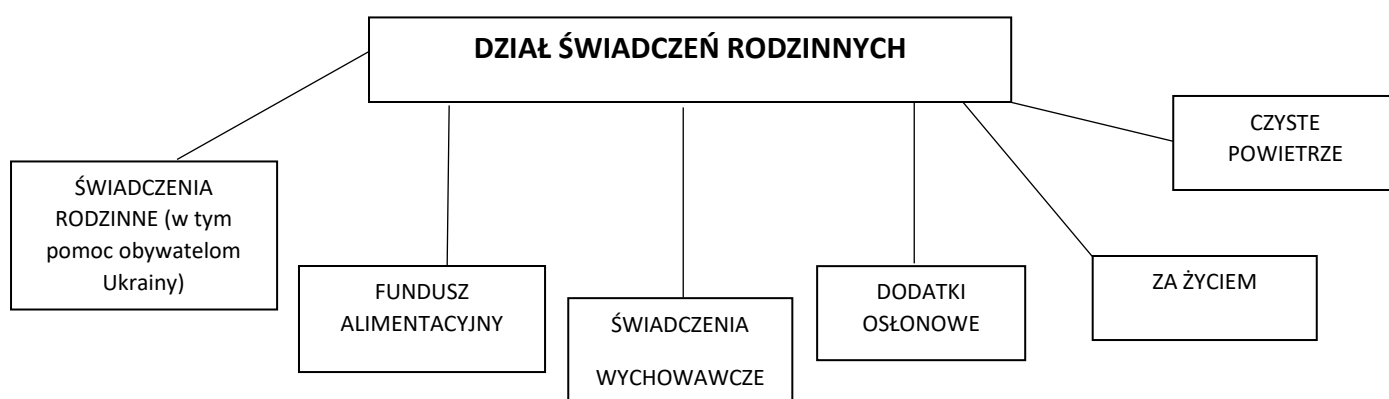
Ponadto w 2022 roku kontynuowano wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzono postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na mocy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020, poz. 374 z późn. zm.) świadczenia uzależnione od niepełnosprawności były przedłużane do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W 2022r. wprowadzono nowe świadczenie – dodatek osłonowy, który był jednym z elementów rządowej tarczy antyinflacyjnej mającej na celu zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek był uzależniony od spełnienia kryterium dochodowego.

Ponadto w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie wypłacano obywatelom tego kraju świadczenia rodzinne w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Strukturę zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w 2022 przedstawiono na schemacie.

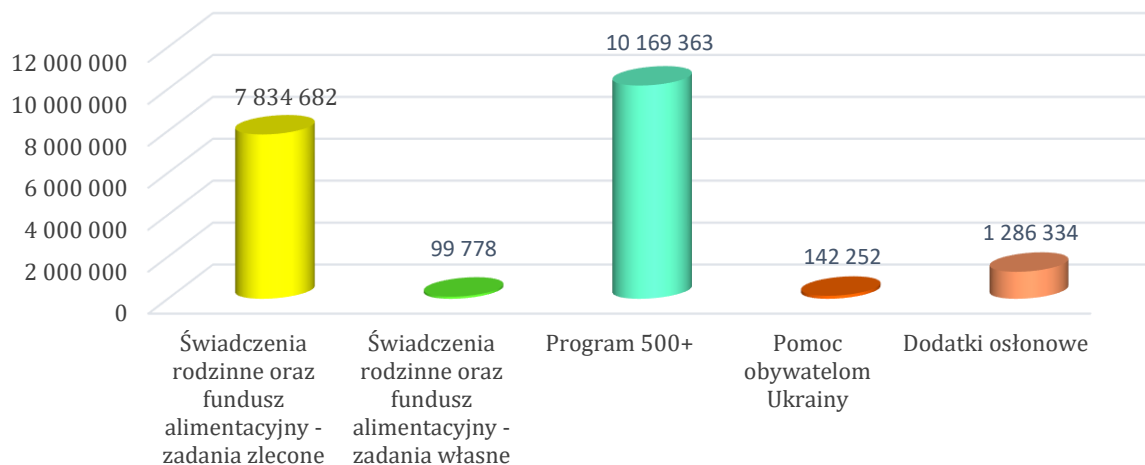

W 2022 roku świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane były z dwóch źródeł finansowania:

- ze środków budżetu państwa w ramach zadań zleconych,
- ze środków własnych gminy (głównie ze środków uzyskanych ze zwrotu należności od dłużników alimentacyjnych).

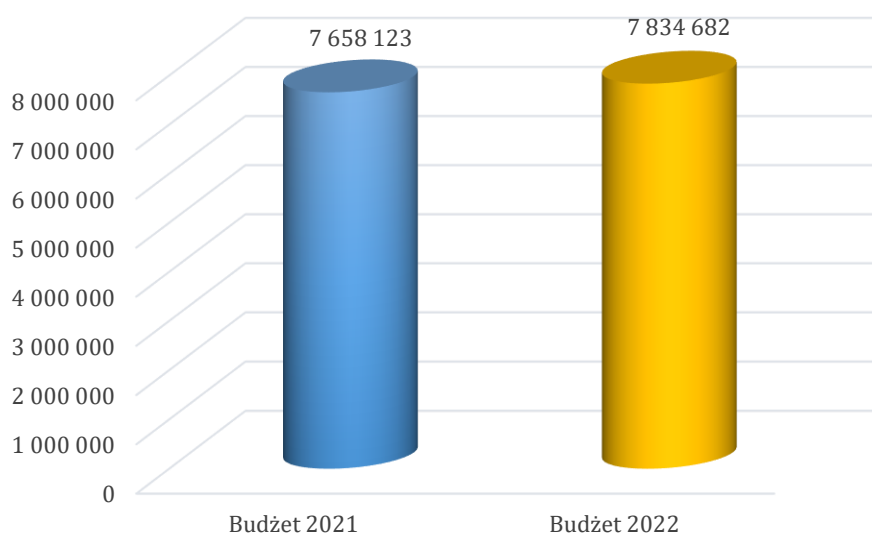
Struktura budżetu Działu Świadczeń Rodzinnych za 2022 rok przedstawiała poniższy wykres.

WYKRES – STRUKTURA WYDATKÓW DZIAŁU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH W 2022 ROKU

W stosunku do poprzedniego roku, budżet w 2022 roku w rozdziale 85502 – świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wzrósł o 2,3%, co prezentuje poniższy wykres.

**WYKRES – KWOTA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZY ALIMENTACYJNEGO
W LATACH 2021-2022**

1. ŚWIADCZENIA RODZINNE

W ramach świadczeń rodzinnych w 2022 roku realizowano wypłatę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskiego oraz świadczenia opiekuńcze w formie zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	2021	2022	wzrost + / spadek -
Zasiłki rodzinne	934 347 zł	780 432 zł	-153 915 zł
Dodatki:			
z tyt. urodzenia się dziecka	35 073 zł	38 169 zł	+3096 zł
z tyt. urlopu wychowawczego	109 735 zł	74 269 zł	-35 466 zł
z tyt. samotnego wychowywania dziecka	85 384 zł	76 615 zł	-8769 zł
z tyt. kształcenia i rehabilitacji	76 181 zł	72 283 zł	-3898 zł
z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	42 426 zł	39 041 zł	-3385 zł
z tyt. podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	6684 zł	7 528 zł	+844 zł
z tyt. wielodzietności	147 309 zł	127 244 zł	20 065 zł
Świadczenie rodzicielskie	329 024 zł	380 042 zł	+51 018 zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	146 000 zł	110 000 zł	-36 000 zł
Świadczenia opiekuńcze			
Zasiłki pielęgnacyjne	2 316 395 zł	2 389 133 zł	+72 738 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	2 164 840 zł	2 549 328 zł	+384 488 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPS

W 2022 roku wypłacono 22 973 świadczeń rodzinnych (zasiłków) – w stosunku do 2021 roku liczba wypłaconych zasiłków zmniejszyła się o 1656. Z zasiłków rodzinnych skorzystało 349 rodzin, a zasiłki rodzinne wypłacono na 917 dzieci. W stosunku do 2021 roku liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych zmniejszyła się o 53, a dzieci, na które zostało wypłacone świadczenie – było o 42 więcej.

Z zasiłków pielęgnacyjnych skorzystało 1000 rodzin (o 39 więcej niż w roku ubiegłym), ze świadczeń pielęgnacyjnych 111 rodzin (o 7 rodzin więcej).

Od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz zasiłków dla opiekunów opłacono składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. W 2022 roku na wypłatę składek emerytalno – rentowych wydatkowano kwotę 114 621 zł, natomiast na składki zdrowotne 90 971 zł. W stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost wydatków w zakresie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe o 57 160 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne o 23 650 zł.

W 2022 roku wydano 1118 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. W stosunku do 2021 roku liczba ta zmalała o 226.

Wzrost wydatków na świadczenia rodzinne, jako całości z jednoczesnym zmniejszeniem liczby wypłacanych świadczeń (zwłaszcza zasiłków rodzinnych) związany jest z corocznym wzrostem wysokości kwot świadczeń opiekuńczych. Z roku na rok wzrasta wysokość świadczenia pielęgnacyjnego (w 2021 roku kwota ta wynosiła 1971 zł, w 2022 roku 2119 zł).

Zmniejszenie liczby wypłacanych zasiłków rodzinnych związane jest natomiast z brakiem waloryzacji kryterium dochodowego oraz wysokości świadczeń rodzinnych, przy jednoczesnym wzroście płacy minimalnej, co wiąże się z tym, iż coraz mniej rodzin kwalifikuje się do otrzymywania zasiłku rodzinnego (kryterium dochodowe wynosi 674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł, jeśli w rodzinie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne). Ostatnia waloryzacja kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego miała miejsce w 2015 roku.

2. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

W 2022 roku wypłacono 2 świadczenia „Za życiem”. Świadczenie to przysługuje rodzicom, którym urodziło się dziecko z bardzo poważnymi wadami rozwojowymi. W stosunku do poprzedniego, 2021 roku liczba tych świadczeń spadła o 3.

3. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

W związku z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2022 roku wypłacono 1263 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 512 920 zł. W stosunku do roku 2021 liczba wypłaconych świadczeń zmalała o 252 świadczenia, zaś kwota o 117 853 zł. Kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od 1 października 2020 roku wynosi 900 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono 59 rodzinom, w których osób uprawnionych było 104.

W ramach prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w 2022 roku podjęto następujące działania:

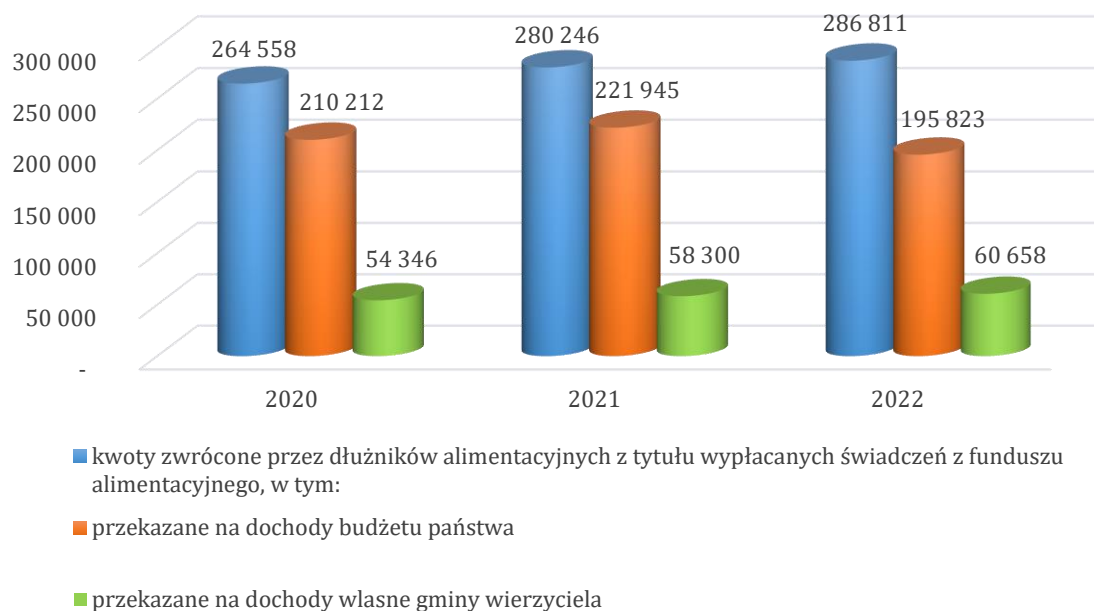
- przeprowadzono 16 wywiadów alimentacyjnych,
- zobowiązano 5 dłużników do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- skierowano 9 wniosków do Prokuratury o ściganie za przestępstwo z art. 209 Kodeksu Karnego,
- skierowano 5 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika.

W 2022 roku w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 102 decyzje administracyjne oraz 19 decyzji w sprawach dłużników alimentacyjnych.

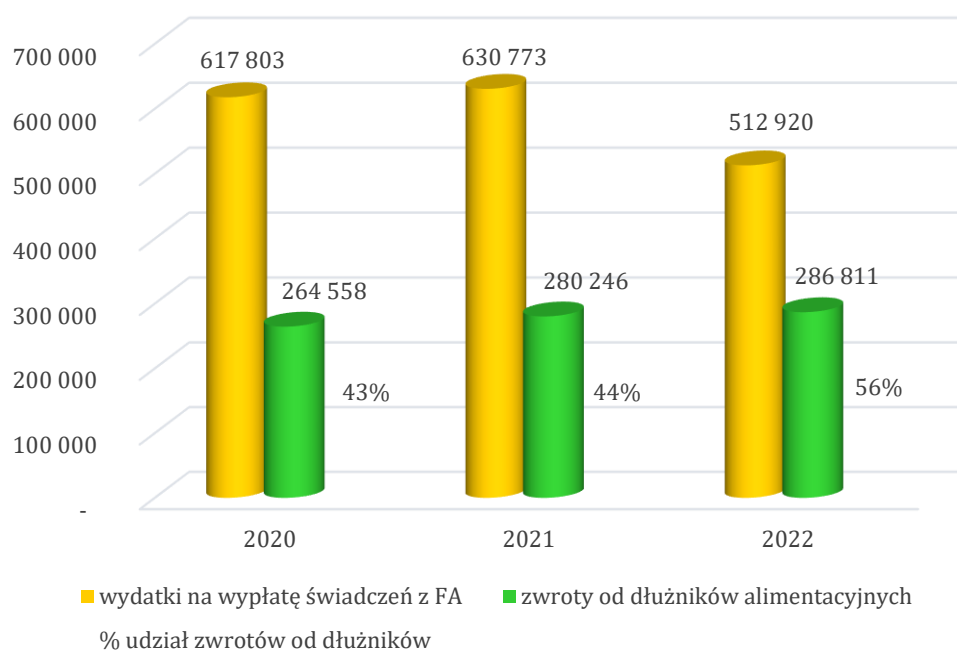
W 2022 roku od dłużników wyegzekwowano za pośrednictwem komorników sądowych kwotę 347 469 zł. Jest to kwota wyższa od roku poprzedniego o 67 223 zł. Na dochody budżetu państwa przekazano w 2022 roku 286 811 zł, w tym 195 823 zł na odsetki, a 60 658 zł na dochody własne organu właściwego wierzyciela.

Kształtowanie się zwrotów od dłużników przestrzeni ostatnich kilku lat przedstawiono na wykresie.

WYKRES – ZWROTY OD DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH W LATACH 2020-2022

WYKRES - UDZIAŁ ZWROTÓW OD DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH W LATACH 2020-2022

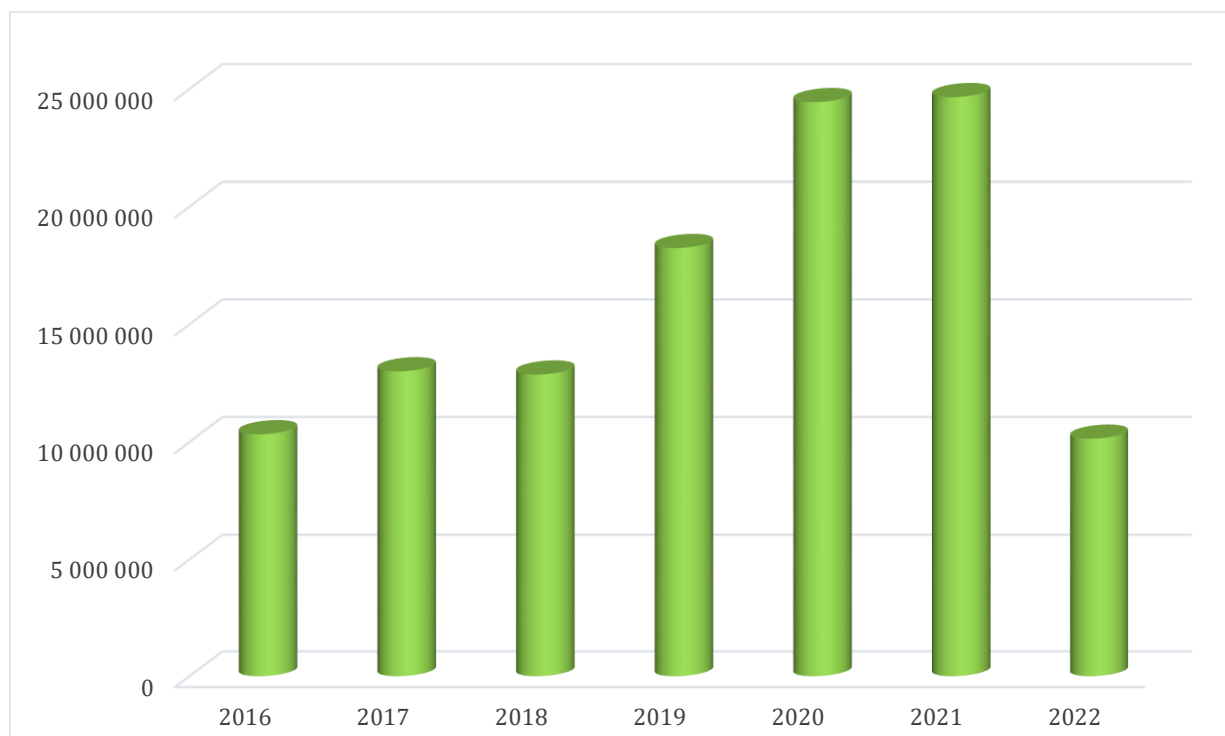
4. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

W 2022 roku wypłacono 20 350 świadczeń na kwotę 10 141 398 zł. Z programu skorzystało 2487 rodzin (spadek w stosunku do poprzedniego roku o 299 rodzin). Liczba dzieci, dla których zostało wypłacone świadczenie wychowawcze wyniosła 4148 (spadek o 380 dzieci).

W stosunku do poprzedniego roku nastąpił 59% spadek wydatków na świadczenia wychowawcze - była to kwota 14 516 006 zł. Było to spowodowane przejęciem wypłat świadczeń wychowawczych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do dnia 31 maja 2022r. świadczenia wychowawcze realizował MOPS w Lublińcu na podstawie już przyznanych świadczeń, natomiast od 1 stycznia 2022r. realizacja świadczeń wychowawczych należy do ZUS. MOPS kontynuuje jedynie sprawy związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

W sprawach o świadczenia wychowawcze w 2022 roku wydano łącznie 21 decyzji i informacji.

Kształtowanie się wypłat świadczeń wychowawczych na przestrzeni całego okresu ich wypłacania przez MOPS w Lublińcu przedstawiono na wykresie.

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE NA RZECZ UKRAINY

W dniu 24 lutego 2022 roku doszło do konfliktu zbrojnego na Ukrainie. W wyniku tego do Polski przybyło kilka milionów osób poszukujących schronienia. Rząd przygotował przepisy, dzięki którym osoby uciekające przed wojną mogły legalnie i bezpiecznie przebywać w naszym kraju. W zakresie świadczeń rodzinnych obywatele Ukrainy, którzy uciekli przed wojną mają prawo do pracy na terytorium Polski. Wynika z tego dostęp do świadczeń społecznych. Zgodnie z ustawą pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dział Świadczeń Rodzinnych wypłacił 893 świadczenia rodzinne na łączną kwotę 139 225 zł. Wsparciem zostało objętych 88 ukraińskich rodzin. Środki na realizację zadania pochodziły z Funduszu Pomocy, utworzonego na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 poz. 103 ze zm.).

6. PROGRAM „CZyste Powietrze”

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu przygotowywał zaświadczenia o dochodach rodzin zamierzających skorzystać z dofinansowania do programu „Czyste powietrze” realizowanego w ramach ustawy „Prawo o ochronie środowiska”. W 2022 roku złożone zostały 104 wnioski o wydanie zaświadczeń.

7. DODATEK OSŁONOWY

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Była ona jednym z elementów rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Przyznanie dodatku osłonowego uzależnione było od spełniania kryterium dochodowego, które wynosiło 2 100 zł dla gospodarstwa jednoosobowego i 1 500 zł dla gospodarstwa wieloosobowego. W ramach ww. wsparcia dodatek osłonowy można było otrzymać w różnych wysokościach, w zależności od liczby gospodarstw domowych, jak również od wpisania źródła ogrzewania swojego domu do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Rządowa Tarcza Antyinflacyjna		Wysokość dopłat w ramach dodatku osłonowego	
Gospodarstwo jednoosobowe	Gospodarstwo 2-3 osobowe	Gospodarstwo 4-5 osobowe	Gospodarstwo 6 i więcej osobowe
			
Dochody na osobę			
do 2100 zł	do 1500 zł	do 1500 zł	do 1500 zł
Wysokość dopłaty			
400zł/500 zł	600 zł/750 zł	850 zł/1062,50 zł	1150 zł/1437,50 zł

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu w 2022r. wypłacił łącznie 2 140 dodatków osłonowych na łączną kwotę 1 261 112 zł.

Dodatki osłonowe dla gospodarstw jednoosobowych wypłacono w liczbie 884 na kwotę 357 329zł, a dla gospodarstw wieloosobowych wypłacono w ilości 1256 na kwotę 903 783zł.

W 2022r. zostało złożonych 2 365 wniosków o ustalenie prawa do dodatku osłonowego. Wydano 174 decyzji (odmownych i o umorzeniu postępowania) w tych sprawach oraz 2 144 informacji o przyznaniu świadczenia.

Dział Finansowo-Księgowy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa przede wszystkim w oparciu o ustawę o rachunkowości i ustawę o finansach publicznych.

Rolą działu jest ewidencjonowanie zdarzeń związanych z wykonywaniem budżetu jednostki, analizowaniem procesu realizacji zadań od strony finansowej, a przede wszystkim zgodności z przyjętymi w uchwale budżetowej planami finansowymi oraz przygotowanie projektu budżetu jednostki na kolejny rok w oparciu o posiadane informacje.

Ewidencja prowadzona była w rozbiciu na poszczególne rodzaje działalności, tak by dochody i wydatki przyporządkowane były realizowanym zadaniom z wyodrębnieniem:

- Ośrodka pomocy społecznej;
- Domów pomocy społecznej;
- Wspierania rodziny;
- Działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych;
- Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”;
- Świadczeń z pomocy społecznej;
- Świadczenia wychowawczego;
- Świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego;
- Ewidencji i rozliczeń z dłużnikami alimentacyjnymi;
- Usług opiekuńczych;
- Pomocy materialnej dla uczniów;
- Dodatków osłonowych;
- Dodatków węglowych;
- Realizacji programu „Korpus Wsparcia Seniorów”;
- Funduszu Pomocy;
- Porozumień i umów z innymi jednostkami;
- Porozumień z administracją rządową;
- Zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach wyżej wymienionego podziału realizowano zadania według źródeł finansowania z rozbiorem na zadania finansowane:

- ze środków własnych gminy,
- z dotacji na zadania zlecone,
- z dotacji na zadania własne,
- w ramach porozumień międzygminnych,
- w ramach porozumienia z administracją rządową,
- ze środków PUP,
- ze środków Funduszu Pracy,
- ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19,
- ze środków Funduszu Pomocy,
- ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Prowadzona ewidencja finansowo – księgowa stanowiła podstawę sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdania finansowego jednostki, rozliczania otrzymanych dotacji i innych środków oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Realizacja świadczeń następuje w formie przelewów na konta osobiste, natomiast dla osób nieposiadających kont osobistych, w formie przekazów pocztowych za pośrednictwem Poczty Polskiej.

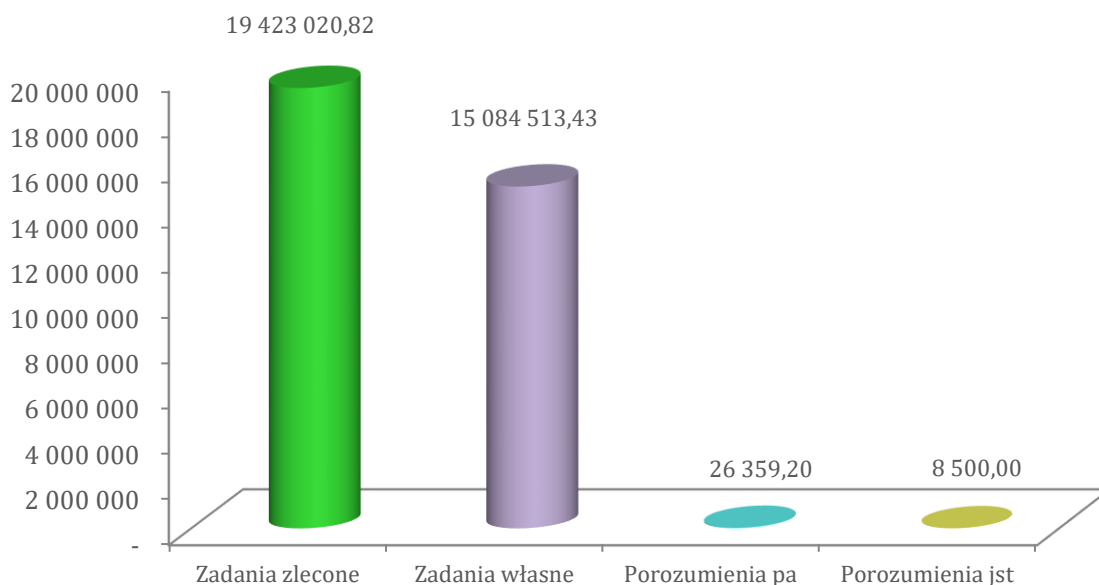
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swojej działalności wykonuje zadania własne gminy, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz zadania wynikające z porozumień z innymi jednostkami. Na realizację ww. zadań Ośrodek otrzymuje środki, które pochodzą z budżetu miasta, dotacji z budżetu państwa, od innych jednostek w wysokości zawartych porozumień.

Wydatki w 2022 roku wyniosły ogółem: 34 542 393,45 zł, z czego:

WYDATKI MOPS 2022				
Rodzaj			Kwota	Udział
Zadania zlecone			19 423 020,82	56,23%
Zadania własne	15 084 513,43	finansowane z bu- dżetu państwa	1 529 321,16	4,43%
		finansowane z bu- dżetu gminy	5 704 319,63	16,51%
		finansowane ze środków Funduszu Pracy	4 500,00	0,01%
		finansowane ze środków Funduszu Pomocy	356 885,00	1,03%
		finansowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19	7 489 487,64	21,68%
Porozumienia z administracją rządową			26 359,20	0,08%
Porozumienia jednostek samorządu terytorialnego			8 500,00	0,02%
RAZEM			34 542 393,45	100,00%

Źródło: opracowanie własne MOPS

Wydatki MOPS według rodzaju realizowanych zadań

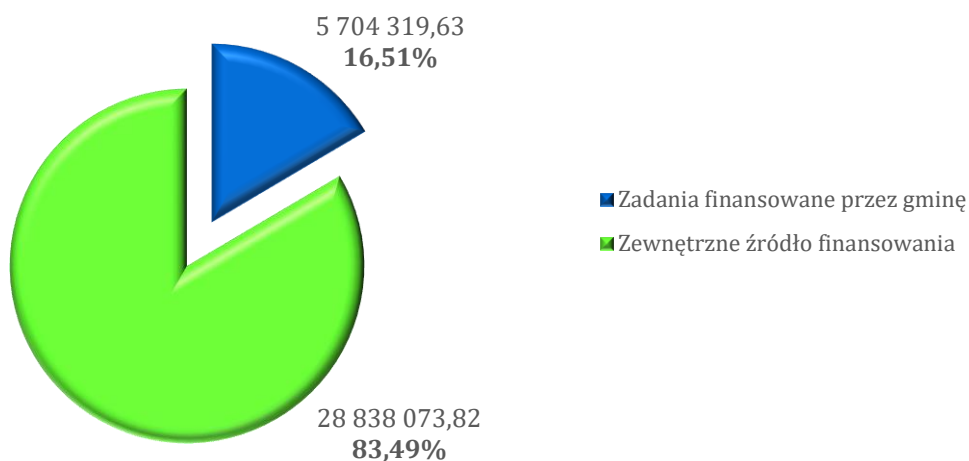

Charakterystyka wydatków MOPS z podziałem na rozdziały klasyfikacji budżetowej

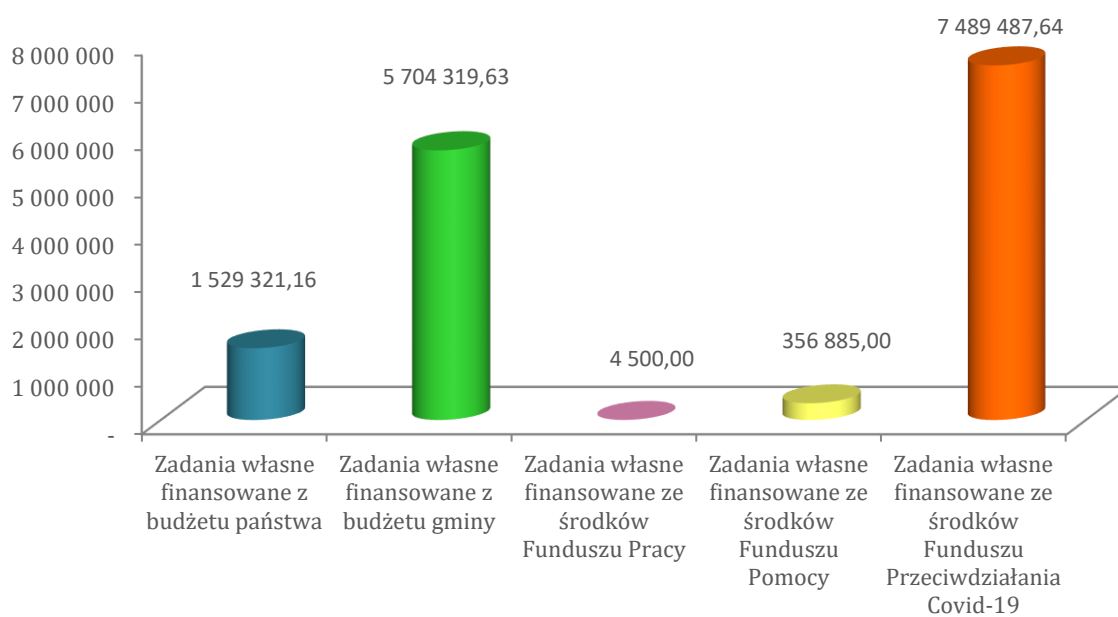
Rozdział	Nazwa	Kwota ogółem	Zewnętrzne źródło finansowania	Środki gminy	%
85153	Zwalczanie narkomanii	9968,00	0,00	9968,00	0,03
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	270 620,03	8 500,00	262 120,03	0,78
85195	Pozostała działalność	12 590,00	12 590,00	0,00	0,04
85202	Domy pomocy społecznej	1 063 165,48	0,00	1 063 165,48	3,08
85203	Ośrodki wsparcia	609 821,61	0,00	609 821,61	1,76
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	26 359,20	26 359,20	0,00	0,08
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	65 686,27	65 686,27	0,00	0,19
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne	537 777,31	366 407,31	171 370,00	1,56
85216	Zasiłki stałe	757 906,92	757 906,92	0,00	2,18
85219	Ośrodki pomocy społecznej	2 520 795,09	292 383,15	2 228 411,94	7,30
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	630 634,44	0,00	630 634,44	1,83
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	120 427,90	72 256,74	48 171,16	0,35
85295	Pozostała działalność	1 419 057,38	1 392 054,05	27 033,33	4,11
85395	Pozostała działalność	7 551 971,64	7 551 971,64	0,00	21,85
85415	Pomoc materialna dla uczniów	30 059,28	21 109,42	8949,86	0,09
85501	Świadczenie wychowawcze	10 169 362,52	10 169 362,52	0,00	29,44
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	8 076 712,90	7 976 934,66	99 778,24	23,38
85503	Karta Dużej Rodziny	5431,00	5431,00	0,00	0,02
85504	Wspieranie rodziny	154 509,13	4500,00	150 009,13	0,45
85508	Rodziny zastępcze	157 678,69	0,00	157 678,69	0,46
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	237 237,72	0,00	237 237,72	0,69
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	114 620,94	114 620,94	0,00	0,33
	RAZEM	34 542 393,45	28 838 073,82	5 704 319,63	100,00

Analizując wydatki w 2022 r. ze względu na źródło finansowania – z zewnętrznych źródeł sfinansowano 83,49%, natomiast ze środków gminnych sfinansowano 16,51% wydatków ogółem MOPS.

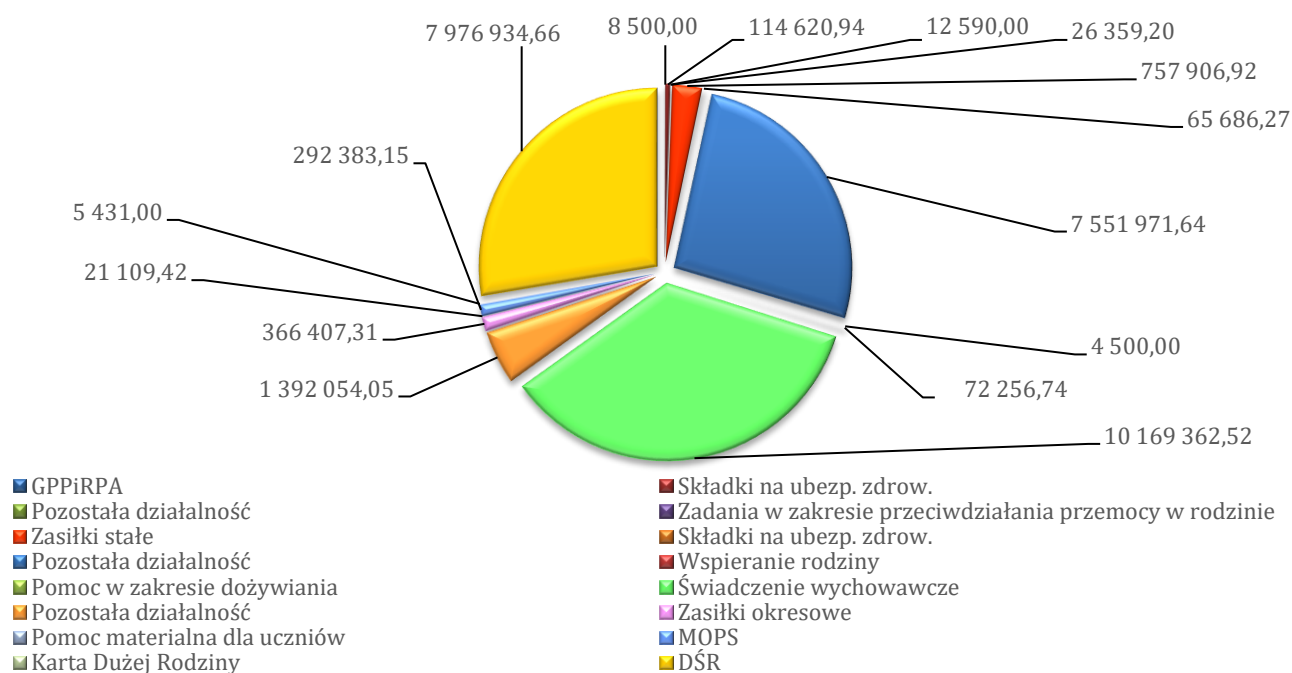
Podział na źródła finansowania

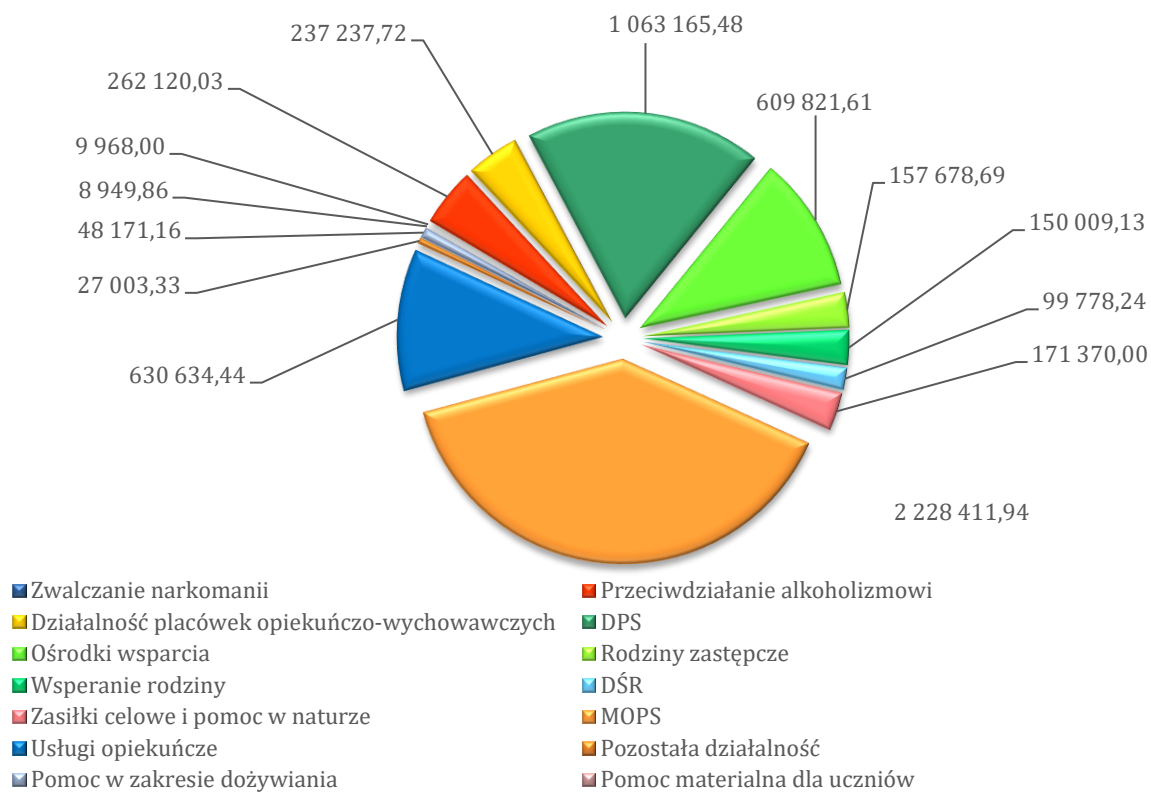
Podział zadań własnych na źródła finansowania

Podział z uwzględnieniem rozdziałów dla zewnętrznych źródeł finansowania zadań

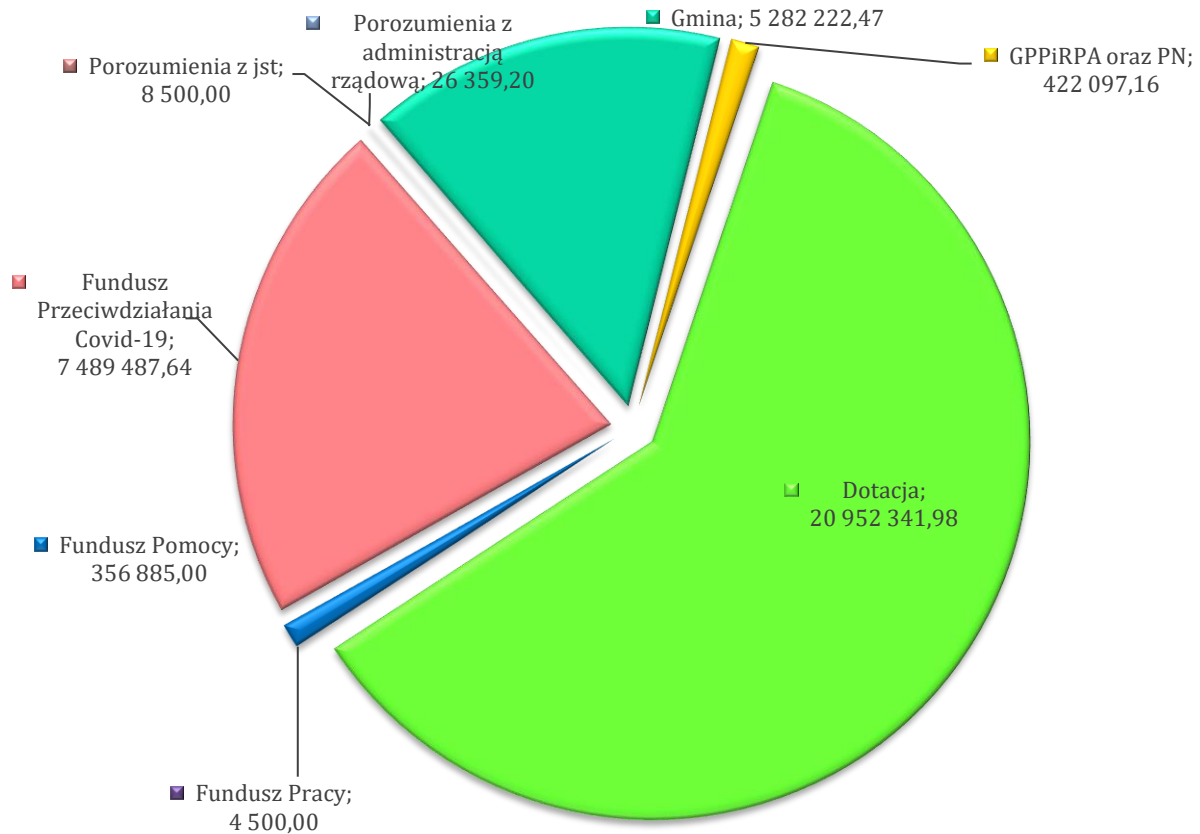

Podział z uwzględnieniem rozdziałów dla zadań finansowanych ze środków gminy

Źródła finansowania zadań

Gmina	GPPiRPA oraz PN	Dotacja	Fundusz Pracy	Fundusz Pomocy	Fundusz Przeciwdziałania Covid-19	Porozumienia z administracją rządową	Porozumienia z jst
5 282 222,47	422 097,16	20 952 341,98	4500,00	356 885,00	7 489 487,64	26 359,20	8 500,00
5 704 319,63							

REALIZACJA PROJEKTÓW

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. Program w całości finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. Środki Funduszu na realizację programów przekazywane są podmiotom na podstawie umowy na wyodrębniony rachunek bankowy i stanowią koszty Funduszu.

W związku z powyższym Program realizowany był w formie pozabudżetowej. W ramach Programu wykorzystano środki w wysokości 148 612,45 zł. W roku sprawozdawczym usługi świadczyło 26 asystentów, którzy swoim wsparciem objęli 29 osób niepełnosprawnych. W sumie w roku 2022 asystenci zrealizowali 4605 godzin usług.

XI. DZIAŁ ADMINISTRACYJNO-KADROWY

1. ZATRUDNIENIE

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu w 2022 roku realizował zespół pracowników w ramach następujących działów:

- Dział Pomocy Środowiskowej
- Dział Świadczeń Rodzinnych
- Dział Usług Socjalnych
- Dział Finansowo – Księgowy
- Dział Administracyjno – Kadrowy.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie 50 osób w ramach 49 etatów. Spośród 50 pracowników Ośrodka 37 osób posiada wykształcenie wyższe, wśród nich 10 osób posiada ukończone Studia Podyplomowe:

- „Zarządzanie i organizacja placówkami pomocy społecznej i opiekuńczo wychowawczej”,
- „Zarządzanie i organizacja pomocy społecznej”,
- „Organizacja Pomocy Społecznej”,
- „Organizacja i zarządzanie w placówkach opiekuńczych i pomocy społecznej”,
- „Organizacja i zarządzanie jednostkami pomocy społecznej”,
- „Pedagogika Socjalna w zakresie oligofrenopedagogiki”,
- „Oligofrenopedagogiki z elementami terapii pedagogicznej i kształcenia integracyjnego”,
- „Pedagogika socjalna w zakresie Profilaktyki i Resocjalizacji”,
- „Aktywizacja i rozwój społeczności lokalnych”,
- „Administracja publiczna”,
- „Zarządzanie i administracja”,
- „Zarządzanie bezpieczeństwem pracy”,
- „Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna”.

Wśród pracowników zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego zatrudnionych było 12 osób, które posiadały wykształcenie wyższe, w tym dwóch pracowników posiada I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Obecnie sześciu pracowników posiada specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny – 2 osoby w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami

z zaburzeniami psychicznymi”, 1 osoba w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami bezrobotnymi”, 3 osoby w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami starszymi” i 1 osoba w zakresie specjalności „praca socjalna z osobą i rodziną z problemem przemocy”. Czterech pracowników socjalnych posiada ukończone studia podyplomowe. Jeden pracownik socjalny posiada również certyfikat specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jeden pracownik socjalny posiada I stopień Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ośrodek zatrudnia również 2 pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny z wykształceniem wyższym.

2. SZKOLENIA

Doskonalenie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej skupiało się na zwiększeniu poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, wykształceniu umiejętności przydatnych w pracy socjalnej, zwiększeniu jej efektywności oraz tworzeniu nowych i doskonaleniu już stosowanych metod i form pomocy klientom Ośrodka.

W 2022 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystali z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji.

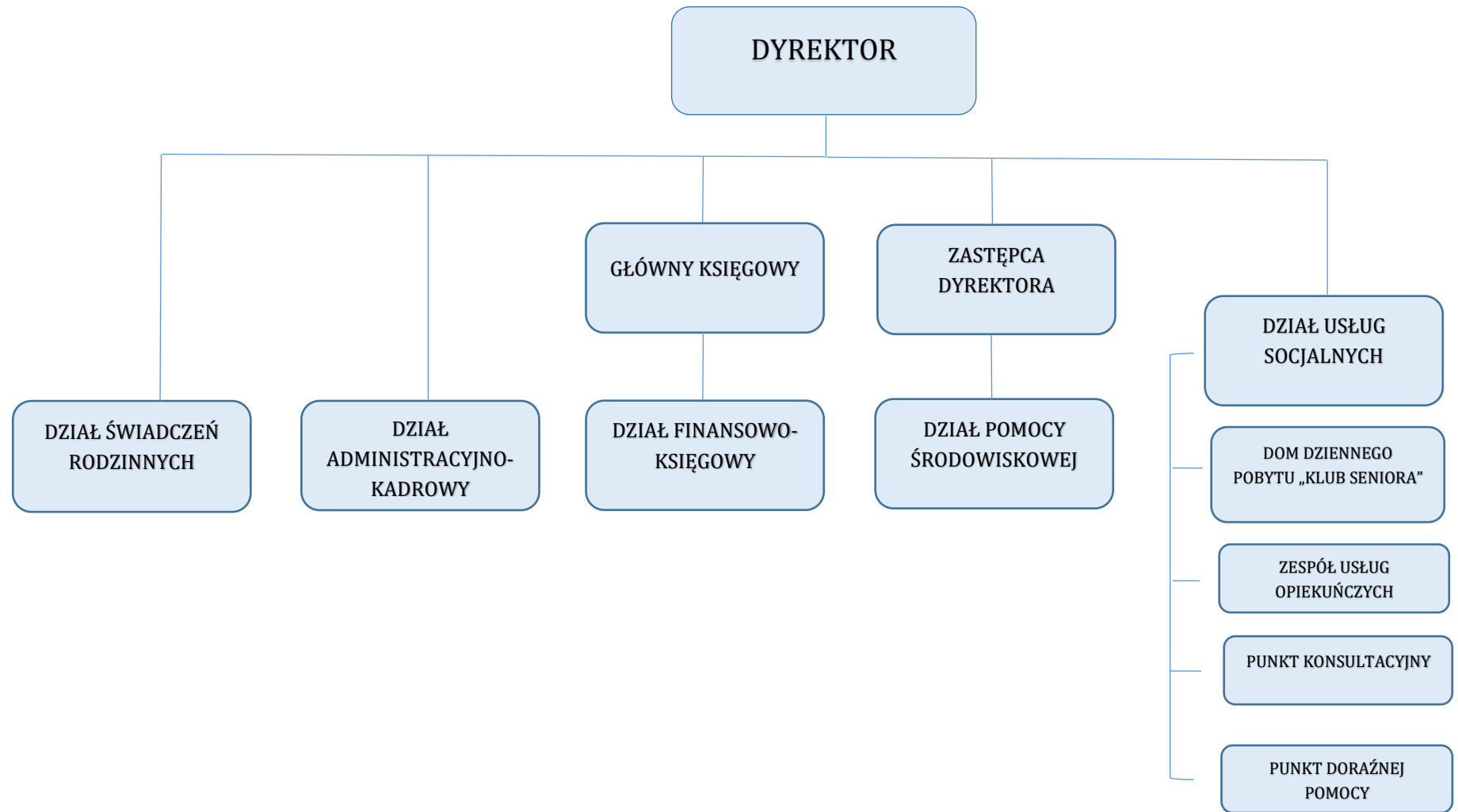
W szkoleniach wzięli udział pracownicy Ośrodka z uwzględnieniem zakresu wykonywanych czynności. Szkolenia te obejmowały następujące tematy:

- „Kompendium wiedzy pracownika socjalnego”,
- „Specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy – cudzoziemcy w pomocy społecznej”,
- „Obsługa świadczeń dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym w POMOST Std – Pomoc Społeczna”,
- „Świadczenia rodzinne a specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy”,
- „Dialog motywujący w pracy socjalnej”,
- „Dziecko w Centrum - tworzenie lokalnych systemów ochrony dzieci przed krzywdzeniem”,
- „Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży - budowanie odporności psychicznej”,
- „Rządowy program „Posiłek w domu i w szkole” – zmiany od 01.09.2022”,
- „Dodatek osłonowy – nowe zadania gminy 2022”,
- „Dodatek osłonowy z OPS”,
- „Dodatek węglowy – nowe zadania dla gmin”,
- „Dodatek węglowy i świadczenia rodzinne”,
- „Nowelizacja dodatku węglowego z uwzględnieniem zakupu preferencyjnego węgla w gminie”,
- „Strategor. Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego”,

- „Rewolucyjne zmiany w prawie pracy w 2022 roku”,
- „Zamówienia publiczne 2022 – obowiązkowe sprawozdanie, zamówienia do 130 tys. zł, obowiązkowy Centralny Rejestr Umów powyżej 500 zł”,
- „Publiczny rejestr umów w 2022 roku. Nowe obowiązki dla jednostek samorządu terytorialnego. Raport o zawartych umowach”,
- „ZFŚS 2022 po zmianach – zawieszenie, likwidacja, egzekucja z ZFŚS, limity. Nowy sposób naliczania ZFŚS, najnowsze orzeczenie SN z 23.02.2022”.

Ponadto wszyscy pracownicy socjalni uczestniczyli w szkoleniu „Samoobrona a bezpieczeństwo w miejscu pracy”.

3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

XII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ośrodka pomocy społecznej przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej, które zawarte są w „Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej”. Od roku 2012 na gminę nałożono ustawowy obowiązek przygotowywania corocznej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, której celem jest przedstawienie potencjału sektora pomocy społecznej oraz potrzeb w tym zakresie w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Dane z oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku.